

teekäija

OKTOOBER

KRISTLIK
AJAKIRI
AASTAST
1904

7.2020
hind 5€
teek.ee

Õppepäevad
võimestavad
Liidu töötajaid

PP Festivali
2020 fookuses
oli jüngerdamine

Pea meeles,
et sa sured!

Kuidas märgata
väärkohtlemist

Oleviste
koguduse
asutamisest
möödus
70 aastat

ERMO JÜRMA –
teekäija koos nelja
kogudusega

Virtuaalteenus ühendab kogu maailma

■ Lehari Kaustelit küsitles Teekäija

Tänapäeval on piir füüsilise maailma, osaduse ja distantsilt suhtlemise ning erinevate virtuaalkanaleid pidi kohtumiste ja sotsialiseerumise vahel õhuke. Lehari Kausteli juhtimisel on toimunud viimase poole aasta jooksul üle kaheksaja virtuaalse kohtumise, sündmuse ja valitsuste vaheliste läbirääkimiste kuni raamatu esitlusteni ning auhinnatsere-mooniateni. Küsisime Lehari käest, kus tekkis idee ühe innovatiivseima ettevõtmise sünniks ja mis neid tulevikus võiks ees oodata?

Kust tuli mõte virtuaalüritusi tegema hakata?

Mõte sündis eriolukorra väljakuulutamise järel, kus keegi ei tohtinud kuskile minna ja meie igapäevane liikumine oli limiteeritud. Selles ebatavalises situatsioonis tekkis vajadus haridusasutuste poolt instrueerida kõiki lapsevanemaid, kelle lapsed ühtäkki koduõppesse läksid ja sealt tulenevalt sündis Eesti ajaloo suurim *online* konverents, kus oli üle kolmekümne tuhande inimese.

Kuidas jõudis teie virtuaalteenus ühtäkki lastevanemate koosolekust presidendini?

Pärast edukat konverentsi, mis justkui oli mõeldud esialgu abivahendiks kriisiolukorras, tekkis kuue kuuga suur rahvusvaheline võrgustik. Täna on päevaks pakume oma teenust kõikidele ÜRO liikmesriikidele.

Saan aru, et plaan on hakata ka ettevõtmist Eestist välja tutvustama?

Seda plaani alguses ei olnud, aga uskumatu on see, millise hoo on Eesti riik andnud meie oskuste ja teenuse ekspordiks. Täna hetkel tuleb iga päev tellimusi üle kogu maailma, mille üle on meil loomulikult väga hea meel.

▲ Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus aitas Eesti koolivõrgul eriolukorras toimida.

▲ Maikuu, COVID-19 kriisi ajal, oli Eesti ÜRO Julgeolekunõukogu eesistuja.

▲ Heategevusliku virtuaalse meelelahutusprogrammiga kogusime ühel õhtul Toidupangale üle 40 000 EURO toetust.

▲ Eriolukorra lõpukontserdil olid valikkoorid laulukaare all 1000 iPadi vahendusel ja insenertehnilise lahenduse abil reaalajas üle 2000 laulja.

Kas virtuaalkohtumine asendab ikka füüsilist kohtumist?

Ei, kindlasti mitte. Loomulikult inimesed, kes kohtuvad näost näkku, saavad personaalsema kogemuse, aga üllatav on see, et oskuslikult korraldatud virtuaalsündmus võib tekitada väga ligilähedase dünaamika sellele, kui istuksime üle laua.

Kas näete teenuse jätkusuutlikkust ka siis, kui füüsilised kohtumised/üritused on jälle lubatud?

Täna on selge, et virtuaalkohtumiste formaat jääb püsima. Ettevõtted ja poliitilised üksused on otsustanud üleüldisi kulusid vähendada ning palju lihtsam on asju korraldada ilma liikumata, kui järjest kasvav ja arenev tehnoloogia võimaldab pakkuda laialdasi alternatiive.

Kas jumalateenistuste kokkutulemine võiks asendada virtuaalse sündmusega?

Ka kiriku elus on oluline inimeste omavaheline usaldus ja nagu elu näitab, tuleb ka neid vahel pidada virtuaalselt. Loodan siiski, et igal ajal on oma mõistlikud piirid ning meil on võimalik olulisi asju pere ja koguduse ringis veeta tulevikus näost näkku.

Kas täna on tekkinud ka eesmärk, kuhu sooviksite välja jõuda?

Kuna me ei osanud ette näha, et puhtalt vajadusest tekkinud ideest võiks välja kasvada selline võimalus, mis meil täna on, siis loomulikult soovime jätkata oma teenuse ja lahenduste pakkumist klientidele globaalselt. Oleme kiirelt arenevad ja kohanevad ning proovime siit edasi rõhuda jätkuvalt mugavatele ja toimivatele lahendustele, mis on samaaegselt ajasäästlikud ja ökonoomsed. Usume, et kõik on võimalik. ■

6–9 Olen püüdnud järgida tervislikku eluviisi, kuid koroona-ajal tuli 1-kilomeetri ujumistes paus. Mulle on pakkunud rõõmu Orajõe suvekodus mittelõppevad meisterdamised, aga ka seal on nüüd mobiilne internet nii hea, et saab Teekäijat trükki saata. Foto: Urve Jürma

14–15 Vanempastor Siim Teekeli kõrval on täna Olevistes aktiivselt teenimas veel pastoreid Rein Uuemõis, Ülo Niinemägi, Heldur Kajaste, Veljo Kaptein. Pikalt hoolduspastorina teeninud Henno Hunt enam aktiivselt kaasa ei tööta. Juubeli pildile paluti kaasateeninud ametivennad. Foto: Mati Bärenson

20–21 Ühe suure PP asemel toimusid 3+1 väiksemat festivali – Tallinnas, Tartus, Rakveres ja stuudios. Kõikides asupaikades oli oma bänd, kes ülistust juhtis, meeskond, kes noorte ühistegvust suunas ja päevajuhid. Enamik sessioone algasid Tallinna stuudiost ja kohtadel said noored neist läbi ekraanide osa. Foto: Karin-Liis Tambaum

SISUKORD

- Esikaanel. Rohkem kui 700-aastases Oleviste kirikus on tänane Oleviste liitkogudus töötanud juba pisut rohkem kui 70 aastat. Foto: Päivi Palts
- Tagakaanel. Foto: Päivi Palts
- 2 Virtuaalteenus ühendab kogu maailma *Lehari Kaustel*
- 4 Ma olen siin, et hoolida! *Miikael Johan Tamm*
- 5 Lõppsõna kõigest *Ermo Jürma*
- 6 Ermo Jürma – teekäija koos nelja kogudusega *Erki Tamm*
- 10 Pea meeles, et sa sured! *Anatoli Mets*
- 11 In memoriam Herbert Tuulik *Enno Tuulik*
- 12 Psalmist juhatab meid oma usku tunnistama *Ermo Jürma*
- 14 Oleviste koguduse asutamisest möödus 70 aastat *Rait Tõnnori*
- 16 Kuidas märgata väärkohtlemist *Elina Kivinukk*
- 17 Pöördumine Eesti rahva poole seoses Piibli uue tõlke ettevalmistamise ja väljaandmisega
- 18 Mida on õppida 3D koguduselt? *Herkis Roosimaa*
- 20 PP Festivali 2020 fookuses oli jüngerdamine *Tuuli Pesur*
- 22 Professionaalsete muusikute kontserdid tulid koju kätte *Katrin Selbak*
- 23 Õppepäevad võimestavad Liidu töötajaid *Einike Pilli*
- 23 KUSi sügiskonverents „Vaimustatud ja läkitatud”
- 24 Jõuluteekäija tellimine
- 24 Kalender 2021
- 24 Novellikogu „Varjatud varandusi” *Aare Tamm*
- 25 Laagri koguduses võttis teatepulga üle pastor Peeter Tamm *Tähti Siinmaa*
- 25 Elva koguduse uus karjane Margus Kask *Andres Saumets*
- 25 Mis hoiab inimest elus? Piibli ristsõna
- 26 Tulevik on juba alanud *Einike Pilli, Kätlin Tammiste*
- 27 Antsla ja Mooste koguduste palvepartnerlus *Peeter Lemats*
- 28 Koguja raamat 12:9–14

Ma olen siin, et hoolida!

- Miikael Johan Tamm, Sõbralt Sõbrale turundusassistent
- Pildid: Merle Kotiesen

Eesti suurim sotsiaalne ettevõtte Sõbralt Sõbrale ühendas septembris toimunud maailmakoristuspäeva raames jõud sotsiaalselt vastutustundlike ettevõtetega. Kampania pealkirjaks sai „Ma olen siin, et hoolida!”.

Projektiga liitus üle 10 partneri, nende hulgas Stella Soomlais, Tammer, Trad. Attack!, Daniel Levi Bänd, Gustav, Öun, Transferwise, PipeDrive, IM Arvutid ja Rakvere Linnavalitsus. Koostööprojektis osalevad ettevõtted alustavad maailma koristamist omaenda garderoobidest ja kappidest, toovad kauba Sõbralt Sõbrale kauplustesse ning toetavad müügitulu abil Eesti noorte arengut ning nende materiaalset ja vaimset heaolu. Nii ei jõua ühe majapidamise jaoks eba-vajalikud, kuid korras ja terved asjad, prügimäele, vaid leiavad endale uue omaniku ning ühtlasi saab õnnelikuks mõni abivajaja – alguse saab Hoolime Koos ringlus.

Lapsed ja noored saavad võimestatud esiteks läbi Sõbralt Sõbrale projekti „Uks unistuste suunas”, mis pakub rahalist toetust unistuste täitumiseks, olgu need seotud huvide, õpingute või tervisega. Näiteks on toetatud 6-aastase tüdrukuga osalemist leinalaagris ja tasutud ühe noormehe koolilõunad terveks õppeaastaks.

Usume, et mõned pealtnäha väikesed sammud võivad laste jaoks olla sageli palju suurema väärtuse ja tähendusega, kui me seda arvatagi oskaks. Projektiga tahame julgustada inimesi märkama

laste ja noorte eludes suuri ja väikeseid uksi unistuste suunas, mille avamisel saame hoolimisega abiks olla. „Uks unistuste suunas” projekti jaoks saab esitada taotlusi meie kodulehel.

Teiseks väljundiks on tasuta nõustamisteenuse pakkumine kuni 19-aastastele noortele Sõbralt Sõbrale nõustamiskeskuses. Meie poole võib pöörduda, kui on soov endas selgusele jõuda, suhteid parandada, saada tuge elu kriisihetkedel. Nõustamisele võib tulla vastavalt vajadusele üksi või koos sõbraga. Julgustame Sind ühendust võtma, kui tunded ärevust, ängi või üksildust seoses pahupidi pööratud reaalsuse ja suurte muutustega harjumuspärasel elukorralduses! Nõustamisel saab osaleda ka veebi vahendusel, täpsema info leiab meie kodulehelt. Tahame olla olemas ja kättesaadavad igaühele, aga eriti noorte jaoks, et keegi ei jääks oma murega üksi.

„Elus tuleb aeg-ajalt teha raskeid valikuid. Mõned otsused on sellised, kus ees on halb ja veel halvem tee. Õnneks tuleb ikka ja jälle mõni selline olukord, millest võidavad kõik osalised ja mis teeb südame eriti soojaks – nagu näiteks see projekt!” ütleb üks projekti partneritest Daniel Levi Viinalass. „Meil on hea meel, et meie esemed leiavad uue kodus ja kasutuse. Samuti on nii tore, et esemetest saadud tulu toetab omakorda nõustamiskeskust. Meil on igal juhul rõõm olla osa taaskasutust arendavast projektist ja oleme tänulikud headele inimestele, kes seda toetavad!” jutustab ta.

Küsimusele, kuidas sündis kampania

Me oleme siin, et TUUA LOOTUST
ühine meiega #sõbraltsõbrale

MEIE TOETAME
SÕBRALT SÕBRALE
NÕUSTAMISKESKUST

DANIEL LEVI

Ostes toetad projekti
"Uks unistuste suunas"
& Sõbralt Sõbrale
Nõustamiskeskust

sobraltsobrale.ee

teekäija

teek.ee

7/2020 (320)

ISSN 1736-1605

Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu väljaanne

Peatoimetaja: Ermo Jürma

Tel 56220045

e-post: ermo@teek.ee

Toimetusrühm:

Märt Saar, Toivo Tänavsuu,
Leho Paldre, Hele-Maria Kangro

Keeletoimetaja: Tiiu Palm

Toimetuse address:

Koskla 18, 10615 Tallinn
Tel 6700698

Trükk: AS Rebellis

Kujundaja: Päivi Palts

TELLIMINE

- Teekäija kodulehelt: teek.ee
- pangäulekandega: Eesti EKB Koguduste Liit, Swedbank EE732200001120064572 (selgitusse: oma nimi ja aadress, kuhu ajakirja tellitakse)
- EEKBL kantselei: tel 6700698
- koguduste kaudu

Tellimishinnad:

2020. aasta (8 numbrit) 35 eurot

Ilmumiskuud: jaanuar, märts, aprill, juuni, august, september, oktoober, detsember (=Jõuluteekäija)

Reklaamihinnad:

	1 lk	½ lk	¼ lk
4 värvi	64 €	42 €	25 €
2 värvi	38 €	22 €	13 €
1 värv	25 €	16 €	10 €

INIMELU TÕELINE
EESMÄRK JA VIIMNE MÕTE
ON SELLES, ET JÕUDA
OMA LOOJAGA ÕIGESSE
VAHEKORDA.

LÕPPSÕNA KÕIGEST

■ Ermo Jürma, Teekäija toimetaja

Teekäija oktoobrikuu number on viimane, mis ilmub enne kirikuaasta lõppu. Vana Testamendi tark Koguja ütleb: „Lõppsõna kõigest, mida on kuulnud: „Karda Jumalat ja pea tema käske, sest see on iga inimese kohus!” (Kg 12:13).

Inimelu tõeline eesmärk ja viimne mõte on selles, et jõuda oma Loojaga õigesse vahekorda, s.t et Jumala poolt pakutud lunastus saaks vastu võetud ja inimene võiks siis oma Issandat teenida. See teenimine väljendub kõiges, mida Jumal meile oma sõnas on ilmutanud ja milleks Püha Vaim märku annab. Kõik muu on igaviku vaates vähe(m)tähtis.

Uuest Testamendist loeme: „Siis ütles Jeesus kõikidele: „Kui keegi tahab käia minu järel, siis ta salaku oma mina ja võtku oma rist päevast päeva enese peale ja järgnegu mulle, sest kes iganes tahab päästa oma elu, kaotab selle, aga kes iganes kaotab oma elu minu pärast, see päästab selle. Sest mis kasu on inimesel, kui ta võidaks terve maailma, aga kaotaks iseenese või teeks enesele kahju?” (Lk 9:23–25).

Jeesus ootab, et me oma mina ära „salgaks” ja oma elu tema pärast „kaotaks”. Tõeliselt saabki ennast vaid nii leida ja oma hinge päästa, aga mitte terve maailma oma kätte saada püüdes ja

kõrget enesehinnangut otsides. Püsivalt kõrget arvamust enda ja oma hakkamasaamise kohta, samuti õnne, rahulolu ja rõõmu me ei leiagi, kui otsime üksnes neid. Kõik need kaunid asjad on vaid „kõrvalproduktid” ja võivad kaasneda nagu iseenesest, kui järgime päevast päeva kõige olulisemat.

Ligi nelikümmend aastat saadab mind üks mõttearendus Adolf Pohli juhutatud palvuselt: „Kui innukad on meie koguduse Piiblit uurivad vennad! Kui ustavad on meie õdede palveringid! Kui tulised on veel meie noored! Ja kui hästi laulavad meie muusikud! Nad kõik on küll väga suur õnnistus, aga meid ei päästa keegi muu kui Jeesus!”

Jah, oma usukaaslasi peame märkama, neilt õppima, koos nendega mine-ma, üksteist virgutama ja toetama, kuid ka parimatele nendest ei saa me oma elu rajada. Apostel Peetrus võis julgelt tunnistada: „Taeva all ei ole antud inimestele ühtegi teist nime, kelle läbi meid päästetaks” (Ap 4:12).

Peagi lõpeb üks kirikuaasta ja ilmselt algab uus. Aga me teame, et kord lõpeb iga inimese – ka minu ja sinu – elu ja siis öeldakse lõppsõna kõigest: kas oleme „iga inimese kohust” täitnud, Jumalat kuulnud ja teda teeninud? ■

„Siis istuvad nad igaüks oma viinapuu all ja oma viigipuu all, ja keegi ei hirmuta neid, sest vägede Issanda suu on kõnelnud” (Mi 4:4). Selline unistus on tuttav ka pensioniikka jõudnud Vana Testamendi mehel Ermo Jürmal.

ERMO JÜRMA – teekäija koos nelja kogudusega

■ Erki Tamm, EKB Liidu president

Mul oli trots ühe koduküllast pärit õpetaja vastu.

Seekord on küsitleva rollis Teekäija peatoimetaja – füüsikust pastor, õppejõud ja piiblitõlkija. Kogu südamest õnnitleme Sind, hea kaasteeline Ermo Jürma, 70. sünnipäeval!

Kuigi lõpetasid Tartu Ülikooli füüsikuna, sai Sinust hoopis pastor. Kust selline pööre Sinu ellu tuli?

Eellugu. Mul oli trots ühe koduküllast pärit õpetaja vastu. Kool asus 5 km kaugusel ja talvel tuiskasid teed kinni. Nii elasin ma internaadis, kus tema oli kasvataja. Küla teadis hästi mu usklikku ema ja pastorist onu. Miskipärast oli sellel õpetajal vajadus pilgata usku ja usklikke: „Su onul on koguni kõrgharidus, aga ikka veel hoiab usust kinni!”

Maal on aga tähistaevas nii ilus ja „taevad jutustavad Jumala au” (Ps 19) ning Nõo Keskkoolis oli äsja avatud füüsika eriklass, mille praktikabaasiks Tõravere Observatoorium. Läksin sinna, et võimalusel kord oma õpetajale taeva Jumalat tõestada...

Siis oli nädalavahetuste koolitee 80 km ja ümberistumistel Tartus ning Jõgeval sain külastada kogudusi, kus andsin oma elu Jumalale. Seal sain kogu elule igavikulise vaate. Ülikooliaastatel süvenes mu kaastöö Kolgata kogudusega.

Füüsikaõpingud andsid muidugi palju, tekkis terviklikum pilt maailmast. Seejärel töötasin kolm aastat laboratooriumis. Kõik see on tänaseni kasuks.

Robert Võsu ütles mulle, et nõukogude füüsikale jääb veel mehi piisavalt, aga Jumala riik vajab töötajaid. See kutse muutus mulle konkreetseks. Ka olid tol ajal kättesaadavad koolid lõpetatud ja linnakoguduses kaasa töötatud.

Teadust ja religiooni kiputakse vastandama. Oled Sa enda jaoks selle „tülikäsimuse” lahendanud?

Hindan teadust ja selle saavutusi. Arstid on mind edukalt ravinud, mu laual on imelist tarkust täis ja kogu maailmaga sidet hoidev arvuti jne. Tänu teadusele saab toota-tarbida aina enam, kuigi teisalt on selge, et ressursid on piiratud. Teaduse abil tehakse nii head kui kurja.

Kuid Looja pole oma maailma unustanud, ta on saatnud meie lunastuseks oma Poja. Tema Vaim annab märku eluvalikutes.

Lastel võib tekkida kriise, kui nad koguduses kuulevad üht lähenemist Piibli algulugudele ja bioloogiatus teist. Kuidas oled Sa neid aidata saanud?

Loodusteaduste ja piibelliku loomisuse vahele tekkinud lõhe põhjus pole mitte muutunud maailmapildis, vaid küsimuses usust ja uskmatuses. Minu seminariloengutes on Piibli algulood olnud alati vaatluse all. Seal näeme, kuidas aastatuhandeid tagasi ilmutatud Sõna kõnetas nii lihtsaid rändkarjaseid kui paneb juurdlema tänaseid teadlasi.

18. saj valgustusajal arvati, et Piibel esitab tervikliku õpetuse maailma loomisest. Iiobi 38 ütleb aga ilmekalt, et see on isegi suurmeestele hoomamatu. Eksegeedid näevad, et loomise loodusteaduslik põhjendamine pole algulugude peamine rõhuasetus, vaid see, mis on inimesele abiks oma eksisteerimisega

Kui te avastate teoloogias midagi täiesti uut, siis ilmselt on see valeõpetus!

toimetulekul. Argielus kerkivad küsimused loomisest sagedamini ökoloogilistes seostes, haige- ja surivoodil. Siis on hea teada, et Jumal on kõige Looja.

Kui ema ja isa hoiavad oma last esimest korda kätel, pole nad kunagi lõpuni ratsionaalsed – selles on midagi liturgilist. Kui keegi ülistab Loojat, ei pea ta võitlema, nagu oleks oma õiguse taotlemine siin asja kogu mõte. Lähtepunkt on hoopis Jumala tänamine loomise, päästmise ja hoidmise eest. Vana Testament ei ole sugugi loodusteaduste vastu: juba väljend „nende liikide järgi” (1Ms 1) peegeldab huvi botaanika ja zoologia vastu.

Soovitan lugeda oma artiklit „Suurest Paugust Adamani” (Teekäija 1/2009).

Liidu toonane juht Robert Võsu saatis 1979. aastal sind koos Joosep Tammo ja Peeter Roosimaaga usuteadust õppima. Kas eri valdkondade jagamine toimus liisu teel või oligi Sinu huviks Vana Testament?

Selline suundade jaotus sai meile teatavaks alles Buckowi Seminari avaaktuse järel. Arvan, et Võsu oli eelnevalt näinud Joosepis süstemaatikut ja Peetri põhjalikkust Uue Testamendi uurimisel. Mulle jäi Vana Testament. Ilmselt see valik oli hea. Mina pole ehk oma erialas eriti sügavale läinud, kuid mul on meeles üks meie õppejõu Adolf Pohli hoiatus: „Kui te avastate teoloogias midagi täiesti uut, siis ilmselt on see valeõpetus! Pole ju reaalne, et kogudus pole 2000 aastat tõde tundnud.”

Olen kuulnud, et Sinu suur väljakutse, 27-aastasena Rakke koguduses alustades, oli jutlustamine.

Eksperimentaalfüüsikas tuli sooritada katse ja siis sõnastada tulemused konkreetselt. Ma polnud harjunud väga pikalt kõnelema. Aitas õpetus, et hea on öelda üht asja kolm korda – esmalt paneb tähele esirida, siis keskmised ja kolmas kord juba tagarida. Eks me õpi jutlustama teisi kuulates ja ise jutlustades.

Miks seisab Sinu ankeedis Rakke koguduse pastori ametinime taga „kt”? Kas KGB ei nõustunud Sinu kandidatuuriga?

Usuasjade voliniku poolsed kooskõlastused saavutas Robert Võsu. Pastoriks (presbüteriks) nimetati tol ajal alles ordineerimise järel. Sellele eelnes kaheaastane teenimine. Kui läksin 1977. aasta sügisel Rakkesse, ei olnud ma veel diakongi – Kolgatal oli vendade hulk piisavalt suur. Võib-olla tänase praktika järgi oleksin ma Tartus olnud juba noortepastori kt.

Rakke eelmine pastor Evald Aer suutis Tapalt rongiga Rakkesse käia ja kuu esimesel pühapäeval leivamurdmist juhatada. Mind ordineeriti diakoniks järgmise aasta augustis, pastoriks juba Viljandis 1984.

Kui vaatad tagasi 40-aastasele tööle neljas kogudustes, siis mis on pastori-

na teenimise suurim väljakutse?

Rakkess polnud veel Urvet mu kõrval, senine tiim jäi Tartusse, kuid väike kogudusepere palvetas, uskus ja hoidis ühte. Issand kujundas meid kõiki.

Saksamaa õpingutelt 1983. aastal tulles suunati mind Viljandisse, kus õpetustuuled olid linnakoguduse ühtsust murendamas ja minu üheks ülesandeks oli rahu taastada. Selleks pole teist teed kui palvetada, suhelda kõigiga ja kuulutada evangeeliumi.

Kolme aasta pärast tuli kutse Tartu Kolgatale ja ma olin ringiga tagasi oma esimeses koguduses. Olla juht oma noorusaja parimate sõprade keskel polnud kõige lihtsam. Sel ajal hakkasid ühiskonnas avanema aina uued ukсед. Rõõm, et koguduses oli palju kaasalööjaid.

▲ Buckowi-kolmik arutas kogu maailma mured-rõõmud läbi ja jätkab seda tänaseni.

▲ Kui elus kerkib tumedamaid pilvi, kanduvad Ermo mõtted kodutallu Pikatoale, kus palvetav ema hoidis ukseesise alati puhta. Foto: Toivo Jürma

Robert Vösu:
„Mida vähem paberil,
seda rahulikum.”

Mu kõige pikem teenimine on olnud Moostes. Leiti, et Seminaris õpetamise, Piibli tõlkimise ja Liidu asepresidendi töö kõrval on mul „pühapäev ju vaba” ning Mooste vajas uut pastorit. Issand on jõudu andnud ja 16 aastat oleme võinud koos teenida.

Kõik need neli on olnud palvetavad ja armastavad kogudused.

Suurim isiklik/meeskondlik väljakutse on aja võtmine osaduseks Jumalaga, et kuulutada evangeeliumi ja pühitsust!

Taavet ütleb: „Rõõmu on rohkesti su palge ees, meeldivaid asju on su paremas käes alatiseks” (Ps 16:11). Mida Sina nimetaksid oma elu meeldivateks asjadeks?

Eluterve ja tõine lapsepõlv kesk puhast loodust. Palju kontakte Kodu-Eestis ja raja taga ning nendesse panustamine. Olla kaasas koguduste ja Liidu tööga – seminari taasavamine ja sajad vaimulikud hariduses edasipüüdvad noored, Teekäija jätkumine, Piibel 1997 kaastöö.

Olen palju saanud ja tänulik, et võin veel täna tagasi anda.

Kui Sa võrdled meie vendlust 1977. aastal, kui Sina said kogudusejuhiks, EKB Liiduga, kus Sa täna 70-aastase pastorina teenid, siis mis on kõige rohkem muutunud?

Vaatasin kalendrist, et olen Liidu 85 kogudusest külastanud 60. Oma silmaga on näha, et palvelad on palju kaunimad ja mõned väga kaunid.

Toona oli vaid üks pastoritele kättesaadav venekeelne ajakiri „Bratski Vestnik” (Vennalik teataja) – nüüd jagame head sõnumit paljudes meediakanalites ja info liigub sekunditega, maailm on avatud. Tänu Jumalale, taevast oli toona ja on nüüd avatud.

1975. aastal trükiti „Evangeelsed laulud”. Need 400 laulu olid koguduste ühiselt valitud tervik ja täiendus kantlikuulutusele (1997 tuli nootidega raamat 608 lauluga). Nüüd on mõnel konverentsil juba kõik laulud uued.

Liidu kantselei asus Tallinnas Tettermanni maja kahes pisikeses toas – täna on meil kaasaegne KesKus.

Toona väljendus pühendumine eel-

▲ Tööaastad Eesti Piibel 1997 tõlkekoitkonnas – Ermo Jürma, Jaan Bärenson, Peeter Roosimaa, Randar Tasmuth – õpetasid Jumala sõna rikkusi. Foto: EPS

kõige kodukoguduse kaastöös. Nüüd on Liidul mitmed tööharud ja Eestis parakiriklikud organisatsioonid. Vahel koonduvad tegusamad inimesed sinna, aga kohalik kogudus – kelle iseseisvust me rõhutame – peab tegelema kõigi oma liikmetega. Tuleb paluda Issandat, et ustavaid teenijaid jätkuks kõikjal.

Tänapäeval peetakse väga oluliseks mentorlust, et keegi ei jääks üksi oma teenimistöös. Vaenulikult nõukogude ajal, kui toimus massiline pealtkuulamine, kuivõrd julgeti siis üksikisega jagada oma päris muresid?

Vaimulikule tööle minnes oli R. Vösu üks saatesõna: „Mida vähem paberil, seda rahulikum.” Aga inimsuu rääkis päevas ikka sama palju.

Keskoolis kohtusin Nõos elanud pastor Osvald Taltsiga, kes oli otsekohene mees igast asjast rääkima-küsima.

Ülikooli ajal elasin oma onu, pastor Johannes Kähri pool, kes luges elulist kirjandust eesti, vene ja saksa keeles. Ta oli hariduselt bioloog ja temaga olid teemaks ka Agurile imelikud asjad: „Kotka tee taeva all, mao tee kalju peal, laeva tee keset merd ja mehe tee neitsi juurde” (Õp 30:19). Oli 2+2 reeglit järgivaid metsamatku ja lõkkeõid, kuhu toonased „lutikad” ei küündinud.

Ilmselt oli vähestel nii avaraid võimalusi. Samas on Jumal hoolitsenud oma kirjutatud sõna andmisega, et igal tema lapsel oleks ees need põhilised teemad (küsimused-vastused), mis tuleb oma elu ajal läbi töötada.

Muidugi kuhjab maailm palju (kõrval)teemasid, mis pole kohustuslikud kõigile, ja on tänuväär, et kristlaste keskel on neid, kes oma eriala tunne-

vad.

Hiljuti allkirjastasime kirikujuhtide ja paljude ühiskonnategelastega avalduse, kus seatakse eesmärgiks uue piiblitõlke väljaandmine 2039. aastaks. Sa oled osalenud aastaid piiblitõlke töös. Miks me vajame uut tõlget?

Eestikeelne Piibel peaks olema iga eestlase lugemislaua.

Pühakiri on kirjutatud heebrea/arama/kreeka keeles, aga „alati on midagi veel”, mis ühes tõlkes esile ei tule. Eesti keel on elav keel ja muutub jätkuvalt. Jumala sõna mõistmiseks on igal ajal vaja otse nelipühi-imet: „...kuidas me kuuleme räägitavat meie endi keeles Jumala suuri asju?” (Ap 2:11). Seal saab mõndagi selgemalt tõlkida, kuid koguduse ülesandeks jääb seda tõlgendada.

Piibli tõlkimise suurim väljakutse pole raha (u 1 miljon eurot), vaid tõlkijad. Keda Sa näed meie Liidust võimalisena selles töös osalema?

Uus põlvkond on avatud maailmas laialt liikunud ja meil on keelteoskajaid inimesi. Piibli algkeeled on meil samuti õpitavad – sissejuhatuse saab KUSis. Ühinenud Piibliseltsidel on järjest täienev arvutirakendus, mis juhib tähelepänu sinna, kus on tõlkimise-mõistmise kitsaskohad.

Piibli uus tõlge saab olema ilmselt veel suuremal määral konfessioonidevaheline meeskonnatöö – nii on väga oluline koostöövoime.

Minu kogemus oli, et kuigi Piiblis on 66 raamatut, on siin üks imeline tervik – ja seda tuleks eelnevalt võimalikult hästi tunda! Ühe sõna muutmine kajab (või enam ei kaja) vastu ka koguduste lauluvaras, teatmeteostes ja kogu

(kristlikus) kirjanduses. Uudissõnade väljamõtlemine on väiksem töö kui lõpetatud laused.

Konkreetsete nimede nimetamiseks pean üle vaatama, kuidas nad oma Liidu hääleandjast on kaasa töötanud.

Pea tunnistama, et kuigi olen Sind aastaid tundnud, ei suuda nimetada ühtki hobi, mida oleks Sind harrastamas näinud. On see mu nägemises kinni?

Ilmselt on sinu nägemine korras ja ehk mul päriselt sõnale „hobi” vastavat harrastust polegi. Nädalavahetustel pastor Jürmal ülesandeid jagub ja esmaspäeval ta puhkab; aga siis töötab Teekäija toimetaja Ermo.

Lapsepõlves, kui hein oli tehtud ja kartulimaal polnud enam ühtegi ohaka juurt, pääsesin koos vanaisaga Endla järvele kalale. Mõni kord olen saanud seda oma pojaga korrata, aga Issand kutsus

oma esimesed jüngrid seal ju ära...

Olen püüdnud järgida tervislikku eluviisi, kuid koroonajaajal tuli 1-kilomeetri ujumistes paus.

Mulle pakuvad rõõmu Orajõe suvekodus mittelõppevad meisterdamised, aga seal on nüüd mobiilne internet nii hea, et saab ka Teekäijat teha.

Mis on need alad Sinu isiksuse juures, kus Urve Sind täiendab?

Aeg-ajalt loen Urvele ette mitmed oma hästi otseses kõneviisis kirjutatud kirjad – siis tuleb mõni lausepärl kustutada – ja alles seejärel saadan teele.

Urvel on poolsada aastat kogemusi koguduste pühapäevakooliga ja see on olnud suur külv.

Urve oskab süüa teha ja mina oskan süüa. See jaotus on end aastakümned õigustanud – paksuks ei lähe ja puudust ei tunne. ■

Urve oskab süüa teha ja mina oskan süüa.

▲ Teekäijal on palju kergem, kui suund on teada ja keegi rõõmsalt tagant tõukab.

Peeter Roosimaa: Buckowi ajast meenub Ermo püsivus ja hoolsus, seda eriti piiblikeelte õppimisel. Sõnade päheõppimiseks oli tal tehtud väikesed lipikud, kus ühel pool oli kas heebre- või kreeakeelne sõna, teisel aga saksakeelne sõna. Lipikutest oli tehtud kummirõngaga kokku võetud väikesed pakikesed, mida oli hea taskusse panna ja siis neid sirvides sõnu korrata. Seda küll bussis ja rongis sõites või muidu vabal hetkel.

Joosep Tammo: Ermole mõeldes meenuvad aastad Buckowis ja eriti Halle-Wittenbergi Ülikoolis. Viimases elasime ühiselamu kahes toas. Laupäeviti tuli ise süüa teha, siis keetsime suppi. Sage li juhtus, et see tuli nii paks, et lusikas seisis püsti nagu pudrus. Toiteväärtus oli muidugi erakordne.

Oli hetki, kus koduigatsus läks nii suureks, et pani laulma. Kord laulsime ühe ööga kogu meie Vaimuliku lauliku läbi. Muidugi olid ühiselamukaaslased eestlaste muusikalembelisusest üllatunud. Meie hääled aga hommikuks kähedad.

Ühised aastad Issanda viinamäel on olnud põnevad. Supid on ikka veel tumised ja laulud rõõmsad. Issand õnnistagu Sind rikkalikult, kallid koolivend!

Toivo Jürma, noorem vend: Hea on omada vanemat venda, kellega sai nii matkamas kui ka kalal käia. Ermole meeldis situatsioone põnevamaks teha. Kord tahtis ta meile mõistatada anda, millise konservi ta avab, ja viskas sildi jökke. Paraku lendas koos sildiga jökke ka nuga. Nii õppisime kaks päeva leiba ja liha lõikama kirvega.

▲ Koos Urvega jätkub üllatusi tänaseni – juulikuus kohtusime Pärnumaal suure karuga!

VANATÄDI LIIDIA OLI OMA
ELUÜLESANDE TÄITNUD JA
TEATEPULGA EDASI ULATANUD.

Pea meeles, et sa sured!

■ Anatoli Mets, Eikla priikoguduse pastor

Kirikuaasta viimast pühapäeva nime-tame kahel viisil: igavikupühapäev või surnutemälestuspüha. Sel aastal mõt-leme elu lõppu jäävast surmast ja ees ootavast igavikust novembrikuu nel-jandal pühapäeval. Teisipoolsus on siis teemaks koguduste jumalateenistustel ja sellest tunnistavad küünaldesäras Eesti-maa kalmistud. Nii kõnetab igavik meid kõiki. Kõik siin maa peal lõpeb kord ja meid kutsutakse ära.

Elutee pikkus on erinev

Pühakiri ütleb jumalamehe Moosese kaudu: „Meie päevade mõõt on seitse-kümmend aastat ja kui keegi on tugev, kaheksakümmend aastat, ja parimal puhul on need ometi vaev ja häda. Jah, see möödub kähku ja me lendame ära” (Ps 90:10). Siin öeldakse, et meie maine teekond on erineva pikkusega. Ühel on päevi rohkem, teisel vähem. Moosese-le endale kingiti sada kakskümmend aastat ja ka elu lõpul „ta silm ei olnud tuhmunud ega ramm raugenud” (5Ms 34:7).

Need mõned kümned aastad, mida inimene saab maa peal elada, mööduvad suurte sammudega. Mida vanemaks me saame, seda kiiremini näivad aastad len-davat. Üürikesse maise elu jooksul peab inimene jõudma paljut – saada kooliha-ridus, töötada, luua oma pere, kinkida elu uuele põlvkonnale, õpetada neile enda omandatud elutarkust, vanemas eas osata ka teiste abi vastu võtta.

Me võime oma elus saavutada palju või pisut, teha nii head kui halba. Me võime käidud teekonnaga rahule jääda või ohata, et suured eesmärgid pole saa-vutatud ja tühje tunde on olnud palju.

Keskajast pärit tervitus „*Memento mori!*” (pea meeles, et sa sured) asetas inimese mõttemaailma ette teise reaalsuse – keegi meist pole siin igavene, meie elu selles maailmas on vaid kui

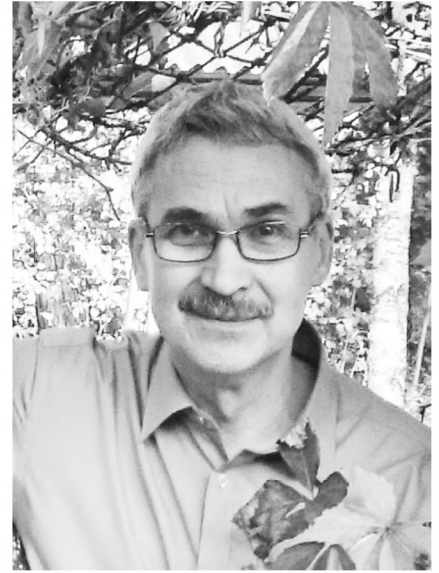
silmapilk. Seepärast tuleb elada igavi-kule. Oma surelikkust õigesti hinnates saame aru, et elumõtte peame andma edasi ka oma järeltulijatele.

Lahkunud vanatädi prohvetearing

Mulle meenub siinkohal minu vanatädi Liidia, kes puhkab nüüd Alevi kalmistul Pärnus. Tema sünnikoht oli Saaremaal. 1949. aastal küüditati ta koos oma pere-ga kaugele Siberisse. Hiljem, kui nad said Eestisse tagasi tulla, jäid nad ela-ma Pärnusse. Mina olin naasnud juba koju Nõukogude armeest ja elasin veel vanematekodus ning käisin tööl koha-likus Kaarma kolhoosis farmimehaani-kuna. Vanatädi Liidia käis üsna sageli meil Saaremaal külas. Ühel korral olime köögis laua taga kahekesi. Seal hakkas ustav luteri usku vanatädi kõnelema mulle Jumalast. Ta lausa prohvetearis, et minagi pean oma elu Jumala ette ase-tama. Tookord ma ainult kuulasin neid sõnu. Kõik sellest kõnelusest ei olegi mul enam meeles, aga palju aastaid hil-jem leidsin ma tõepoolest üles taevase teetsa, kui mõistsin, et saan oma süü-koorma tuua Jeesuse risti alla. Võisin võtta vastu pattude andestuse, saada uue puhta südame. Leidsin tõelise elu mõtte, mis viib Jumala riiki. Vanatädi oli selleks ajaks juba igavikku jõudnud. Ta lahkus 1990. aasta juunikuus ja matusetalituse pidas Pärnu Immaanueli koguduse pas-tor Joosep Tammo. Vanatädi Liidia oli oma eluülesande täitnud ja teatepulga edasi ulatanud.

Pidagem aega kalliks!

Me mõistame, et maine elu kaob meie käest tahes või tahtmata. Kas me oleme ka oma aja head planeerijad? Ükskord lõpevad kõik meie võimalused, aeg ja elu. Kui me oleme oma armuajal avanud ukse Kristusele, kelles on elu, mis on inimeste valgus, võime rõõmuga minna

vastu homsele ja kõigile veel eesseisva-tele päevadele ning kord astuda üle läve ajalikust igavikku. Seal saavad avalikuks kõik meie teod, sõnad-mõtted, unelmate asemele astub reaalsus.

Kätte on jõudnud sügis, ilmad jahe-nevad, ühes sellega muutub pime aeg järjest pikemaks ja päevavalgust jääb aina vähemaks – eks ole see võrdpilt kogu meie praegusest ajastust. Inim-kond on pööramas Jumalale üha roh-kem selga ning peab vastutasuks lõika-ma häda ja viletsust paljudel tasanditel. Jumalalastena aga mõistame, et Jeesuse taastulek on väga lähedal. Valmistagem oma südameid temaga kohtumiseks.

Me ootame Issanda päeva

Surnutemälestuspühäl tuleme taas kiri-kusse, anname Jumalale tänu möödu-nud armuaasta eest ja mälestame neid, kes meie keskelt on kutsutud igavikku. Süütame jälle lähedaste kalmudel küün-lad. Eriliselt peame meeles värskest, s.o viimase aasta jooksul lahkunuid – neid mälestame kirikutes sageli ühiselt.

Surnutemälestuspüha ei tähenda aga tõsiusklikele sugugi mitte nutmist, vaid kristlane näeb kõigi päevade lõpus saabuvat Issanda päeva, mil see maa-ilm hävib, kuid Jumal loob uue taeva ja maa (Ilm 21:1). See on Jumala suuri-maid töotusi inimesele ja selle täitumist me ootame. Neile, kes siis Jumala riiki pääsevad, ei ole see mitte kurbuse ja viletsuse päev, vaid on nende igatsuste täitumise, siit ilmast juba lahkunutega taaskohtumise päev.

Usklik inimene võib seda päeva oo-data ja sellele julgelt vastu minna, nõn-da nagu astume igavikupüha järel uude kirikuaastasse. „Sest kui me elame, siis elame Issandale, ja kui me sureme, siis sureme Issandale. Kas me nüüd elame või sureme – me oleme Issanda päralt” (Rm 14:8). ■

In memoriam

Herbert Tuulik

07.09.1927–14.10.2020

Herbert Tuulik sündis Orjaku külas Käina vallas 7. septembril 1927. August ja Liisa Tuuliku peres oli viis poega. Vanemad kuulusid Luguse kogudusse. Kõige vanem vend ei tulnud sõjast tagasi, täna elavad veel kaks nooremat. Herberti lapsepõlv ja koolitee möödusid Kassaris. Varakult algas ta töömehetee ehitustel, kõige kauem Kärkla elektrijaama ehitusbrigaadis. Tema kätetööd on näha kümnetes kodudes, samuti paljude palvelate juures. Eriti kaalukas oli tema osa kristliku heategevusühingu Lootus maja remondil.

Herbert abiellus 1949. aastal Ernaga. Noore mehe igatsus oli elada Jumalale. Pöördepunktiks sai hetk, kui ta pääses koos vennaga tormisel merel paadist,

mis oli juba kiiluga ülespoole. See oli Jumala ime ja rannal töötas ta oma elu Jeesusele. Herbert ühines koos abikaasaga Luguse kogudusega. Aastal 1972 ordineeriti ta diakoniks ja 1980 kutsus Jumal ta pastori ametisse. See teenistus kestis 35 aastat. Septembris 2015 andis ta ameti üle Marko Martinile. Abikaasa Ernaga kasvasid nad üles poja Illari, kes oli kuni lõpuni isale abiks. Peale Erna surma abiellus ta kodukoguduse õe Mallega, kes lahkus igavikku 10 aastat tagasi.

Herberti elu õnnistus oli tugev tervis. Ta iseloom oli kaunis ja isetu. Viimased neli aastat elas ta Samaaria Eesti Misjoni Putkaste hooldekodus. 13. oktoobril osales ta veel piibli- ja palvegrupis, heitis

peale seda rahu puhkama ja lahkunud ta oligi.

„Õndsad on surnud, kes nüüdsest peale surevad Issandas! Jah, Vaim ütleb, et nad võivad hingata oma vaevadest, sest nende teod lähevad nendega kaasa” (Ilm 14:13).

*Hiiumaa koguduste nimel pastor
Enno Tuulik*

▲ Tartu baptistikoguduse ühe rajaja Mihkel Oidermanni sünnist möödus 28. septembril 170 aastat. Pastor Leho Paldre koos noortejuht Sander Tulk'iga asetasis tema kalmule lillekorvi, lauldi laul ja peeti tänujalve. Foto: Ermo Jürma

Hing, rutta taeva poole

Johann L. K. Allendorf, Vaimulikud laulud nr 495

Hing, rutta taeva poole siit suure hoolega.
Siin maa peal ju ei ole su päris kodumaa.
Seal kõrges tähte taga sind ootab isakoda,
auriigis üleval – hing, rutta taevateel.

Kõik paelad katki kisu, mis sind siin köidavad.
Sa Päästja sisse usu, siis kõiges võitu saad.
Su eest Ta surma läinud ja kodu valmistanud
auriigis üleval – hing, rutta taevateel.

Su küljes süda ripub, mu Õnnistegija.
Su laps siit koju kipub – oh tule, Jeesus, pea!
Ma ootan seda elu, kus lõppen'd vaev ja valu,
auriigis üleval – hing, rutta taevateel.

Iisraeli usutunnistuse põhisonaks oligi siin „täname”.

Psalmist juhatab meid oma usku tunnistama

■ Ermo Jürma, Mooste koguduse pastor

Psalm 136 on Vana Testamendi üks usutunnistus.

Salmid 1–3:

Tänage Issandat, sest tema on hea, sest tema heldus kestab igavesti!

Tänage jumalate Jumalat, sest tema heldus kestab igavesti!

Tänage isandate Isandat, sest tema heldus kestab igavesti;

Selliselst väljendasid inimesed tol ajal oma usku. Heebrealastel polnud ühte spetsiaalset oskussõna „usu tunnistamise” kohta. Iisraeli usutunnistuse põhisonaks oligi siin „täname”.

Oluline on tajuda terve laulu põhitooni – see on täis **imestamist ja tänamist**. Inimesed olid kogenud midagi ilusat. Võib-olla oli õigel ajal tulnud taevavihm, hajunud vaenupilved, salve saanud aasta toiduvarud. Ja nüüd nad imestavad selle üle, sest meeles on ka nälja- ja haiguseastaid.

Spontaanselt reageerivad nad rõõmu ja kergendustundega. Hea eest tänavad nad Jumalat. Nad jutustavad sellest, mida nad on Jumalaga kogenud. Naabridki peavad ju sellest kuulma.

„Usku tunnistada” tähendab Piiblis: jutustada, laulda oma Jumalaga kogitud lugu. Siin ei arutleta otse selle üle, milline Jumal on, vaid mis ta on teinud. Ontoloogia on seminari teoloogia loengu teema.

Selles laulus kuuleme, mida inimesed on koos oma Jumalaga kogenud. Lihtsate ja lühikeste lausetega jutustavad nad oma lugu. Võib-olla oli seal eeslaulja, kes teemat juhtis. Sellele järgnes alati vastus, mida kordas terve kogudus: „...sest tema heldus kestab igavesti!”

Psalm kõnetab kolme suurt teemat.

Loodus

Salmide 4–9 teemaks on loodus:

...täname Issandat

teda, kes üksi teeb suuri imetegusid, sest tema heldus kestab igavesti;

teda, kes arukusega on teinud taeva, sest tema heldus kestab igavesti;

teda, kes on laotanud maa üle vee, sest tema heldus kestab igavesti;

teda, kes on teinud suured valgused, sest tema heldus kestab igavesti;

– päikese pannud valitsema päevaajal, sest tema heldus kestab igavesti;

– kuu ja tähed valitsema öösel, sest tema heldus kestab igavesti;

Suurt maailma vaadates tunnistab laul, et inimese elu välised raamid on väga avarad. Jumal on loonud imelises kooskõlas toimiva terviku. Kui tahaksime seda paberile joonistada, võiksime mõelda ringidele, esmalt suurele, siis järjest väiksematele.

Välimine ring on lauljale *taevas, päike, kuu ja tähed* – meie ütleks siin „universum”. Selles on kindel koht ka *maal*, kus on loodud olendite küllus. Edasi juba terve inimkond, kõik maailma rahvad. Siis tuleb oma rahvas, koos kõigi esivanematega. Väikseim ja tuttavam ring on *perekond*, kus inimene üles kasvab ja elab.

Laulja tunnustab ja tunnustab neid raame, milles inimelu on võimalik. Nii suurtes seostes seisab ka meie lugu Jumalaga. See ei sündinud ju alles koos minuga, vaid on saanud oma alguse juba palju varem. Jumal on kinkinud mulle elu koos paljude teiste loodutega. Laulja usutunnistus ei taha midagi välja jätta. Vastupidi: ta asetab mindki elu suurtesse seostesse.

Psalmi sõnad on üsna selged: üks väga konkreetne rahvas – see oli Iisrael – jutustab oma lugu Jumalaga. Algselt teised rahvad nende hulka ei kuulunud. Apostel Paulus ütleb, et meie oleme palju hiljem kui metsiku õlipuu oks tüve külge poogitud ja võinud sama Jumalat tundma õppida. Selle ukse avas meile Jeesus Kristus. Piibli usu avaruses on meile selline võimalus kingitud.

Nii on kristliku usutunnistuse avauseks saanud: „Mina usun Jumalasse, ... taeva ja maa Loojasse.”

Tee vabadusse

Salmide 10–16 teemaks on ajalugu:

... täname Issandat,

teda, kes lõi surnuks Egiptuse esmasündinud, sest tema heldus kestab igavesti;

ja tõi Iisraeli nende keskelt välja, sest tema heldus kestab igavesti;

vägeva käega ja väljasirutatud käsivarrega, sest tema heldus kestab igavesti;

teda, kes lõhestas Kõrkjamerre kaheks, sest tema heldus kestab igavesti;

ja laskis Iisraeli minna sealt läbi, sest tema heldus kestab igavesti;

ja puistas vaarao ja tema väe Kõrkjamerre, sest tema heldus kestab igavesti;

teda, kes juhtis oma rahvast kõrbes, sest tema heldus kestab igavesti;

Laulja jutustab edasi Egiptusest välja-tulekust – see on nüüd keskne sõnum. Jumal kinkis seal oma inimestele vabaduse. Kingitud vabastamine on Iisraeli usu aluskogemus. Seal õppisid nad oma Jumalat tundma. See jäi nende jumalasuhte aluseks. Iisraeli Egiptusest

väljarännu lugu jutustati edasi aastasadu. Alati oli seejuures põhjust imestamiseks. Igal ajal on see kinkinud julgust ja lootust.

Millist Jumalat õpime meie selles loos tundma? Laulu sõnad ütlevad, et ta on keegi, kes üllatab. Paljud meie mõtted seatakse küsimärgi alla. Jumal ei ole tugevamate liitlane. Ta seisab rõhutute poolel. Ta viib inimesed vabadusse.

Jumal ei ole ka võlur, kes kõik ühe hoobiga teostaks. Ei, inimestel endil oli kohustus teele asuda. Jumal ei anna mingeid garantiisid, et uue kodumaa teekond oleks lihtne ja mugav. See viib läbi kõrbe ja takistuste.

Kuid suund on hea: Jumal soovib vabasid, iseseisvaid, tugevaid inimesi! Ta soovib inimesi, kes oma vabadust ei kuritarvita. Usk on tee suuremasse vabadusse ja iseseisvusse. See on Piiblit läbiv joon.

Laul peaks panema ka meid endilt otse küsima: Mis on minu Egiptus? Mis on minu kõrb? Kus läheb minu tee suurema vabaduse poole? Mis on minu eesmärk?

Vabastamine Egiptusest ei ole otsene teema kristlikus usutunnistuses. Ajal, mil kristlik kogudus oma kreedot sõnastas, oli ristiusk Rooma riigis juba levinud. Sel ajastul polnud enam neid kriitilisi küsimusi, mida Iisraeli väljarännu-lugu esitab.

Seepärast ei saa me neid tunnistusi mehaaniliselt korrata. Me peame teadlikult mõtlema: need räägivad Jumalast, kes viib inimesed vabadusse. Me oleme vabadust ikka alles avastamas.

Abi hädas

Iisraeli rahvas koges seoses oma pärisosaga, oma maa ja riigiga nii häda kui ka abi.

Salmid 17–24 räägivad abi kogemisest:

*... tänage Issandat,
teda, kes lõi surnuks vägevad
kuningad, sest tema heldus kestab
igavesti;
ja lõi maha suurtsugu kuningad,
sest tema heldus kestab igavesti,
Sihoni, emorlaste kuninga, sest
tema heldus kestab igavesti,
ja Oogi, Baasani kuninga, sest
tema heldus kestab igavesti,*

*ja andis nende maa pärisosaks,
sest tema heldus kestab igavesti,
pärisosaks oma sulasele Iisraelile,
sest tema heldus kestab igavesti;
teda, kes meid meelde tuletas meie
alanduses, sest tema heldus kestab
igavesti,
ja vabastas meid meie vaenlaste
käest, sest tema heldus kestab
igavesti;*

See ei ole võitjate vaatenurk. Siin räägivad inimesed, kes on allajäämist kogunud. Kuid on saanud ikka uut julgust. Taustal on vangipõlve kogemused. Jeruusalemm oli Paabeli maailmavõimu poolt vallutatud. Juudid kaotasid oma maa, linna ja templi. Ka nende usu kaotus oli juuksekarva otsas. Kuid seal oli prohvet Jeremija, kes ütles: „Sest Issand ütleb nõnda: Alles kui seitsekümmend Paabeli aastat saab täis, kannan ma hoold teie eest ja teen oma hea sõna teie kohta tööks ja toon teid tagasi siia paika.”

Elu on olemas ka pärast allajäämisi. Lugu koos Jumalaga läheb edasi. Osa juute tuli vangipõlvest tagasi Jeruusalemma. Nad asusid templit taastama. Nad pühitsesid taas jumalateenistusi. Üks jumalateenistuse lauludest ongi Ps 136. Teised psalmid räägivad isiklikust elust: inimene satub oma hädas sügavusse. Ta ei tea, kuidas edasi? Kuid Jumal kingib pöörde. Elu läheb jälle ülespoole. Inimene tuleb tagasi ellu. Paljud imestavad.

Esimesed kristlased nägid seda sündivat ka Jeesuse elus. Nende Õpetaja läks sügavaimast orust läbi ristile. Seal toimus pööre. Jumal kutsus ta ellu tagasi – ülestõusmise läbi.

Kristlikus usutunnistuses on see keskne teema: „risti löödud, surnud ja maha maetud, ... kolmandal päeval üles tõusnud surnuist”.

Psalmi lõpul on taas avar vaade. Salmid 25–26 laulavad elu säilitavast ja valitsevast Jumalast:

*...tänage Issandat,
teda, kes annab kõigele lihale roa,
sest tema heldus kestab igavesti!
Tänage taeva Jumalat, sest tema
heldus kestab igavesti!*

Lõpuni kordub refrään: „...sest tema heldus kestab igavesti!” Jumala lugu meie elus läheb edasi. Nii kaua, kui sellel maailmal veel on aega – nii kaua kingib Jumal armuaega.

Milline on sinu lugu Jumalaga? Vahest on sinul selle kirjeldamiseks oma sõnad? Või kasutad sa psalmisti sõnu? Seal on suured jooned –, kuid nii võid sa näha Jumala jälgi oma elus. Jumalal on ka meiega veel tulevikukava, „sest tema heldus kestab igavesti!” ■

Apostellik usutunnistus

*Mina usun Jumalasse,
kõigeväelisse Isasse,
taeva ja maa Loojasse.
Ja Jeesusesse Kristusesse,
Tema ainsasse Pojasse,
meie Issandasse,
kes on saadud Pühast Vaimust,
ilmale tulnud neitsi Maarjast,
kannatanud Pontius Pilaatuse all,
risti löödud, surnud ja maha
maetud,
alla läinud surmavalda,
kolmandal päeval üles tõusnud
surnuist,
üles läinud taeva,
istub Jumala, oma kõigeväelise Isa
paremal käel,
sealt Tema tuleb kohut mõistma
elavate ja surnute üle.
Mina usun Pühasse Vaimusse,
üht püha kristlikku Kirikut,
pühade osadust, pattude andeks-
andmist,
ihu ülestõusmist ja igavest elu. ■*

Kristliku usutunnistuse avalauseks on saanud: „Mina usun Jumalasse, ... taeva ja maa Loojasse.”

Oleviste koguduse asutamisest möödus 70 aastat

- Rait Tõnnori, Oleviste kogudus
- Fotod: Heldur Kajaste

► Vanempastori abi Rait Tõnnori andis lühiülevaate Oleviste koguduse ajaloost.

Oleviste kiriku kõrgete võlvide all oli suur rõõmupidu – koguduse loomisest möödus 70 aastat.

Kontsertjumalateenistus laupäeval

Aastapäeva alustati pidupäeva eelõhtul kontsertjumalateenistusega, kus teenis ülistuskoor Ekklesia Kersti Kuuse juhatamisel. Kõneles EKB Liidu vanematekogu esimees Joosep Tammo, kes julgustas kuulajaid Jeesuse tähendamissõna (Mt 20:1–16) alusel Issanda vii-

namäe tööle. Tammo rõhutas igäihe olulisust: „Iga koristaja, iga valvur, iga palvetaja, iga annetaja – kõik nad on töölised Jumala riigis ja kõik saavad sama tasu!”

Juubilari tuli tervitama Eesti Vabariigi peaminister Jüri Ratas, kes tänas kogudust ühiskondliku panuse eest. „Nende 70 aasta jooksul on Oleviste kogudus kindlasti ühiskonda toonud mõistmise, ühendamise ja rahu sõnu-mi,” sõnas peaminister.

Kutsutud olid kõik need töötegijad ja koguduse endised liikmed, kes on Olevistest välja läkitatud. Teadaolevalt on aastakümnete jooksul siit umbes 70 venna asunud teenima mõnes teises koguduses. Nende nimel tervitas Mosaiik Koguduse esindaja Mart Oksa.

Kolmetunnine juubeliteenistus

20. septembri pühalik jumalateenistus algas Mihkel Metsala trompeti ja organist Liina Rahuoja kaunite helide saatel. Vanempastor Siim Teekel ütles oma avatervituses: „Täna võime Jumalat tänada, et nurgakivi Jeesus Kristus on meid ühendanud ja see kogudus on sellele nurgakivile rajatud. Aegade jooksul on olnud palju ustavaid töötegijaid, kes on jaganud Jumala sõna, laulnud koorides, palvetanud ja teeninud teistes töövormides. Issand on meid kandnud ja usun, et meil igäihel on tagasi vaadates tänu südames. Võime kõik mõelda sellele, kuidas Issand on ka isiklikult siin koguduse keskel õnnistanud ja millistest olukordadest läbi kandnud.”

Oma kodukogudust oli tervitama tulnud Kalju Baptistikoguduse pastor Tarmo Lige, kes enne teenis Olevistes jutlustaja ja juhatuse liikmena. Pikalt Oleviste Hoolekannet juhtinud Riina Solman, tänane rahvastikuminiister, meenutas, kuidas ta kogudusse sattus ja kuidas algas sinne kodutute hoolekandetöö. Sõna said EBFi president Meego Remmel ja Suure-Jaani Baptistikoguduse, Oleviste selle aasta palvepartneri karjane Aarne Kant ning mitmed teised külalised.

Jutlustasid Jüri Puusaag Torontost ja EKB Liidu president Erki Tamm.

◄ Ekklesia ülistuskoor koos solistidega oli kontserdi kavasse võtnud Timo Lige ja Inga Tingase ning Oslo gospelkoori repertuaari ja lõpus laulis kaasa terve saal.

► Pastor emeeritus Jüri Puusaag rõõmustas, et täna lastel on tõeline pühapäevakool – ta palus õnnistust õpetajatele, lastele ja nende vanematele.

► „Kirikuminister” Riina Solman tuletas meelde, et koguduse osa siin maailmas on kanda hoolt oma ligimeste eest ja paluda Jumalat, et tulevikku oleks kogu rahval.

Aktiivsema tööperioodi algus

Aastapäeval algavad Alfa-kursus, piiblitunnid ja muud tööharud, mis suvel ei tegutsenud. Pühapäevakooli tööle palus kogudus õnnistust koos Jüri Puusaagiga, kes oli eriti rõõmus, et sai lapsi õnnistada eesti keeles. 10-aastase poisina oli ta osalenud Oleviste avateenistusel ega osanud siis küll arvata, et võib kunagi seista siinses kõrges kantslis. Lastele järgnes Maarja kabelis näidend „Jumala seadused on head”.

Oleviste koguduse algus

Oleviste koguduse avajumalateenistus toimus 17. septembril 1950. aastal. Töö ühendkoguduse loomiseks oli kestnud aga juba suve algusest saadik. Tollane vanempresbüter Johannes Lipstok kutsus kokku ühinemisele määratud koguduste karjased, et arutada, kuidas ühiselt edasi minna. Usuasjade volinik oli nimelt andnud teada, et kaheksal Tallinna vabakogudusel, kelle hulgas oli baptisti, nelipühi, prii- ja evangeeliumi-kristlaste kogudusi, tuleb nõukogude võimu korraldusel loobuda oma pühakodadest ja ühineda ning jätkata tööd tühjas ja külmas kirikuhoones.

Liidetud koguduste praktikas oli erinevaid rõhuasetusi ja õpetuslikke eripärasid, milles tuli nüüd ühisosa leida. Kui tollaegsed riigivõimud arvasid, et küllap läheb usurahval raskeks üheskoos jätkata, siis Jumal andis armu ja õnnistas tööd suures kirikus.

Algusaastatel oli võimude jälgimine pidev, ateistlik propaganda, repressioonid – seegi jättis koguduse tööle oma jälje. Palves otsiti ja leiti mooduseid, kuidas töötada paksude müüride vahele surutud olukorras ja võita hingi Kristusele. Näiteks osutus väga viljakaks evangeeliumi kuulutamine läbi muusikatöö, milleks suure kivitrikulakustika ja paljude innukas kaasalöömine avas hoopis uued võimalused.

Olevistes teeninud karjased

Issand on kinkinud kogudusele läbi aegade ustavaid sulaseid: Osvald Tärk 1950–1971, Oskar Olvik 1950–1977, Ülo Meriloo 1971–1993, Rein Uuemõis 1993–2003, viimased 17 aastat Siim Teekel, kelle kõrval teenivad täna veel pastorid Rein Uuemõis, Ülo Niinemägi, Heldur Kajaste, Veljo Kaptein. Henno

Hunt enam aktiivselt kaasa ei tööta.

Oleme võinud iidses katedraalis kõik need aastakümned Jumalat teenida ja tema sõna kuulutada. Oleme võinud ühtse kogudusena kogeda Jumala päästvat väge ja rikkalikke õnnistusi. Selles

◀ Effataa nooruslikud muusikud, Elisabeth Hõbesalu energilisel juhtimisel, andsid kolme lauluga elava pildi koguduse muusikatöö mitmekülsusest.

◀ Usurahva eriline osadus oma Issanda ja üksteisega on leivamurdmise laua ümber koondudes.

◀ Ühendkoori (dirigendid Urve Pihlak, Mary Tedre, Kaie Kant) lauluvalik hõlmas klassikalise muusika varasalve ja vabakoguduste armastatud laule.

Kuidas märgata väärkohtlemist

■ Elina Kivinukk, psühholoog, Tallinna Kristliku Mosaiik koguduse liige

Just austamise on küsimus, kui räägime väärkohtlemisest. Lugupidavat suhtumist on väärt nii laps kui täiskasvanu, kui nad räägivad võimalikust väärkohtlemisest.

Järgnev kirjatükk on eelkõige üleskutseks, et märgata: keegi ei ole väärkohtlemise eest kaitstud. Täiskasvanutena saame abivajavast lapsest teada anda. Kogudustena saame olla eeskujuks, luues turvalise keskkonna kõigile meie ringi astujatele.

Abivajavast lapsest teadaandmine on iga täiskasvanu seaduslik kohustus. Lisaks ilmselgetele märkidele, nagu hooletu riietus, piisava toidu puudus või ohtlik kodune olukord, võib abivajav laps tähendada nii liiga sõltuvat ja üle hoolitsetud last kui ka liiga iseseisvat ja ükski kasvanud last.

Harige end ja oma kaastöötajaid

Laste õigeaegse arengu toetamiseks on oluline õppida laste arengut tundma, sealhulgas nende seksuaalset arengut. Näiteks kasutades Murebaromeetri lehel lasteabi.ee, mille järgi saab otsustada, kas lapse või teismelise käitumine peaks muret tekitama ja millal sekkuda. Pidage meeles, et seksuaalne väärkohtlemine ei pruugi esineda ainult vastassoost inimeste vahel. Jälgige enda hoolealuseid lapsi, millised on nende mängud, kuidas nad räägivad, millele viitavad, milliseid eeskujusid järgivad.

Küsi luba

Üks austuse väljendamine on loa küsimine. Kas võin sulle ukse lahti teha? Kas

tohin minna sinuga tualetti? Kuigi me oleme pikka aega harjunud, et vanemana justkui kontrollime oma lapsi ja lastetöös osalejaid ning vastutame nende eest, siis lapse keha on tema oma. Ning üsna varasest east peab laps mõistma, et tal on võimalus mitte lubada endale liiga lähedale inimesi, kelle juuresolekul ta ei tunne end turvaliselt või kes pole teda kasvatavas rollis.

Märgake ja olge olemas

Lastetöötajana pange tähele lapse käitumises kardinaalset muutust: enne jutukas laps on äkki muutunud väga vaikseks, enne vaikne laps on pigem agressiivne ja sõjakalt ennast väljendav. Märgake, kui laps tundub olevat ebakindel või otsib kontakti, et millestki rääkida. Vahel tuleb ka julgustada, et lapsed võivad oma muredest rääkida ja et lastetöötajad püüavad kõigiti aidata.

Valmis tuleb olla ka juhtudeks, kui täiskasvanu tunnistab lapseas väärkohtlemist. See võib olla šokeeriv ja ootamatu, ometi vajab ka tema toetust, mõistmist ja ärakuulamist. Tedagi võib julgustada, et ta oli vapper sellest rääkima, ja suunata ohvriabiteenuste juurde, mida pakub Sotsiaalkindlustusamet.

Mida siis teha, kui keegi räägib enda väärkohtlemisest

Olukorras, kus keegi tuleb teile võimalikult diskrimineerimisest või ahistamisjuhtumist rääkima, tuleb jääda rahulikuks ja tähelepanelikuks. Teiega vestlema tulek näitab, et olete jätnud

usaldusväärse mulje ja ilmselt on teil head suhtlemisoskused. Võtke seda ülestunnistust tõsiselt. „Aitäh, et sa sellest mulle rääkisid, see on väga oluline teema.” Kindlasti ei tasu liiga emotsionaalselt reageerida, mõistlik ei ole ise hakata uurimist läbi viima.

Mõelge oma sõnavalikule. Vältige sõna „ahistamine” enne, kui teate, milles probleem on. Sageli hirmutab ka sõna „uurimine” või „menetlemine”. Selle asemel võib küsida, kas sobib selle „olukorra kohta rohkem teada saada”. Vältige ka otsest halvustamist. Isegi kui tegu on ränga ahistamisjuhtumiga, võib siiski olla, et ohvril on ahistaja suhtes lähedane, sageli ka austav suhe (nt õpetaja ja õpilase vahel).

Andke teada, mismoodi kavatsete edasi käituda ja mis aja jooksul reageerite. Ning tehke pärast vestlust enda jaoks väike kirjalik kokkuvõte, mida samas konfidentsiaalselt hoiate.

Juhtnõore koguduse lastetööks

Kindlasti ei ole need teemad, millega keegi üksi peaks kimpus olema. Rääkige neist küsimustest oma meeskonnaga, pastorite ja teiste töötajatega, et tekiks laiemas ringis kindlustunne, et kogudusena ollakse valmis aitama. Leppige kokku meeskonna usaldusisikud, kellele võib sellistest küsimustest rääkida ja kes on nendeks olukordadeks valmistunud ning oskavad asjakohaselt reageerida. Soovitav oleks, et selliseid usaldusisikuid oleks mõlemast soost. Võimalik, et koguduse usalduslikus õhkkonnas kõlab liiga julgelt, kuid noorsootöös ja ohvriabi valdkonnas on järjest enam levinud, et lastetöötajatelt küsitakse tema tausta kohta väljavõtet karistusregistrist.

Tähtis on usalduslik õhkkond. Kristlased saavad palvetada ja hea seista selle eest, et kogudus oleks turvaline keskkond, mis tähendab ka vahel haiget saamise jagamist, oma vigade tunnistamist, andestamist ja andeksandmist. ■

Kasulikud lingid

Kodulehe lasteabi.ee abitelefoni 116 111 võib lastele edastada või lastetöö ruumi seinale riputada.

Murebaromeeter on saadaval lehel lasteabi.ee, mis aitab otsustada, kas lapse või teismelise käitumine peaks muret tekitama ja millal sekkuda.

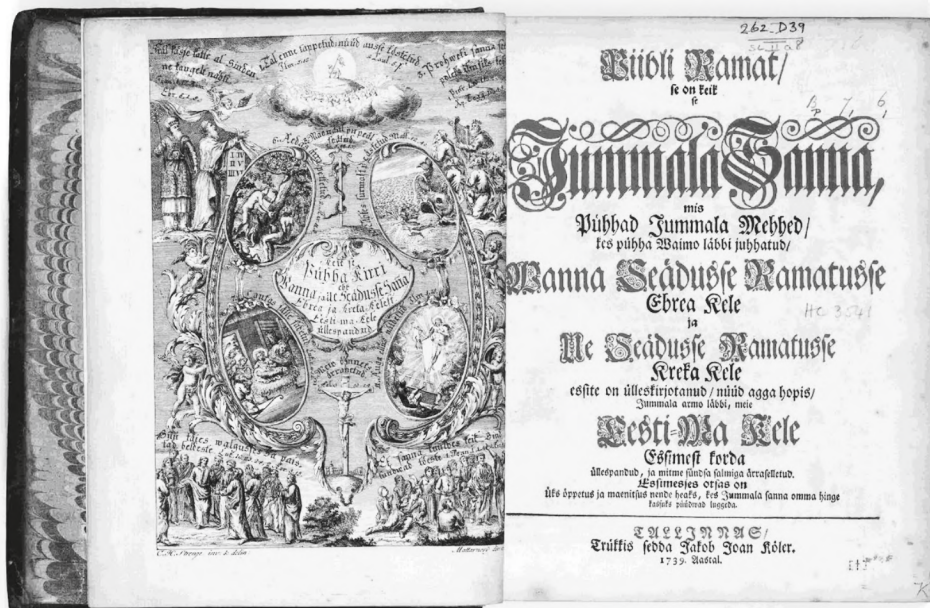
Abivajavast lapsest on **kohustus teatada** abikohvrile.just.ee/et/lapsele/abivajavast-ning-hadaohus-lapsest-teatamise-kohustus.

Spordivaldkonda silmas pidades on Justiitsministeerium avanud kodulehe „Laste väärkohtlemine spordis” just.ee/et/laste-vaarkohtlemine-sportis.

Tasuta ohvriabi teenuseid pakub Sotsiaalkindlustusamet.sotsiaalkindlustusamet.ee/et.

Pöördumine Eesti rahva poole seoses Piibli uue tõlke ettevalmistamise ja väljaandmisega

EESTI **PIIBEL**
300

Käesolev aasta on Piibli aasta. Kirikud, piibliseltsid ja paljud teised organisatsioonid on kuulutanud käesoleva aasta Piibli aastaks, et tähistada ühiselt 1600 aasta möödumist Püha Hieronymuse surmast, kes tõlkis originaalkeeltest ladina keelde täispiibli Vulgata. See tõlge kujunes sajanditeks läänekiriku Pühakirja standardiks ning lääne kristliku kultuuri ülesehitajaks.

Eesti rahvas on ristirahvas. Oleme kuulunud enam kui kaheksa sajandit kristlikku kultuuriruumi, mis on kujundanud meie ühiskonna, vaimumaa ilma, hoiakud ja väärtused. Aastal 1739 ilmus trükist esimene eestikeelne Piibel, mille tõlkimisega alustati juba sada aastat varem ning mille tõlkijaid võis olla eri perioodidel kokku tubli tosin. See saavutus toimus koos hariduse edendamise, seltside ja ühistegevuse arengu, muusika, kirjanduse ja keele arenguga ühiskondliku mootorina, mis kujundas eesti rahva ja kultuuri ning lõi aluse iseseisva rahvusriigi tekkeks.

Kristlikule kultuurile rajatud iseseisev Eesti riik loodi nüüdseks rohkem kui 100 aastat tagasi. Meil on oma põhi-seadus, lipp ja hümn, mille kolmas salm kõlab:

*Su üle Jumal valvaku,
mu armas isamaa!*

*Ta olgu sinu kaitseja ja
võtku rohkest õnnista,
mis iial ette võtad sa,
mu kallis isamaa!*

Meie maa ja rahvas on kristlikku kultuuripärandit hoidnud ning Piiblit kui Jumala sõna väärtustanud sajandeid. Piibli tõlkimisel on sajandite jooksul osalenud meie kultuuri ja rahva suurkujud: Heinrich Stahl, Johannes Gutsclaff, Heinrich Göseken, Andreas ja Adrian Virginius, Anton Thor Helle, Eduard Ahrens, Ferdinand Johann Wiedemann, Villem Reiman, Jaan Bergmann, Harald Pöld, Uku Masing, Johannes Aavik,

Toomas Paul, Vello Salo ja paljud teised. Ilmunud on mitmeid piiblitõlkeid, viimane aastal 1997.

Uuel aastatuhandel on meil kohustus tagada Pühakiri Eesti rahvale parimas eesti keeles, mis meid kõiki kõnetab. Tõlkimisel püüame tabada algse sõnumi tähendust selle loomulikul kujul, kasutades kaunist emakeelt, säilitades sihtkeeles tasakaalu traditsiooni ja uuenduslikkuse vahel. Käesolev aasta on digikultuuri aasta. Uus tõlge tuleb vastavuses kaasaegse tehnoloogiaga, kättesaadavana nii trükitud, kuulatavas kui ka virtuaalses vormis, mis kõnetab meid kõigile arusaadavas tänapäeva eesti keeles.

Uue eestikeelse piiblitõlke kui üldrahvaliku ettevõtmise toetamiseks ning selle valmimise tagamiseks moodustame Juubeliipiibli Koostöökogu. Järgnevatel aastatel toimub mitmeid konverentse, näitusi, seminare, kontserte ja muid Piibli kui eesti rahva tüviteksti väärtustavaid üritusi, millest kutsume lisaks osalemisele ka neid eri vormides ja eri viisil korraldama.

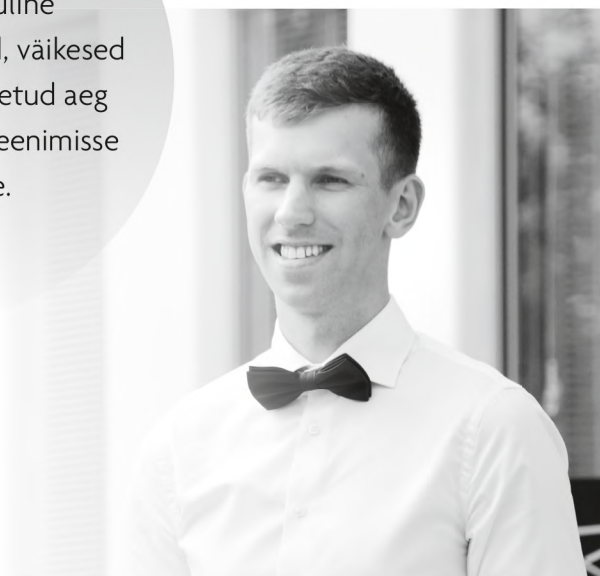
Kutsume kogu Eesti rahvast piiblitõlke toetamises osalema ning seda oma toetuse kaudu väärtustama, et meil valmiks lähiaastatel Piibli kaasaegne tõlge, et taastada ja tugevdada sajanditele vastu pidanud sidet Piibli kui meie ühe kultuuriallika ning eesti rahva mõtete, sõnade ja tegude vahel.

„Sinu sõna on mu jalale lambiks ja valguseks mu teerajal” (Psalm 119:105). ■

Noortele on oluline eakaaslaste seltskond, väikesed grupid, ühiselt veedetud aeg koguduseväliselt ja teenimisse rakendamine.

Mida on õppida 3D koguduselt?

- Herkis Roosimaa, Hiiumaa Misjonikoguduse pastori kokkuvõtte oma KUSi lõputööst
- Foto: Tarmo Kähr

Uuringud näitavad, et kui Eesti noored lõpetavad kooli ja lahkuvad kodust, siis nad vahetavad sageli kogudust või kaovad kristlikult maastikult sootuks. Ligikaudu 60–75% noortest läheb kogudustest kaduma ülikooliõpingute ajal. Kurb on tõdeda, et nii suur hulk noortest jääb ühel hetkel koguduste elust kõrvale.

Osa nendest noortest jõuab siiski ka värskelt rajatud kogudustesse. See puudutab palju traditsioonilisi kogudusi. Millegipärast jõuab sinna vähem noori kui uutesse kogudustesse. Seepärast oli töö eesmärk uurida, miks noored eelistavad minna värskelt rajatud kogudustesse ja kuidas saaksid traditsioonilised kogudused, uute koguduste näitel, töötada sama tulemusrikkalt.

Seetõttu uurisin oma töös 3D koguduse meetodeid, et mõista, miks noored sinna lähevad ja jäävad. Paremaks ülevaateks võrdlen 3D koguduse meetodeid traditsiooniliste koguduste omadega. Loodan, et tehtud uurimistöö annab oma praktilise lähenemisega traditsioonilistele kogudustele näiteid ja juhiseid, mida oma koguduses ette võtta, et suurendada noorte ja noorte täiskasvanute osakaalu liikmeskonnas.

Peamised põhjused, miks noored 3D kogudusse lähevad

2010. aastal rajatud 3D kogudus on praeguse seisuga üks suurimaid noorte kogudusi Eestis. Sealsete liikmete arvust moodustavad kuni 90% ulatuses 15–30-aastased inimesed.

3D koguduse kogunemised toimuvad üle Eesti: Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Viljandis. Pastoreid on koguduses kokku kaks ja neile lisandub 33 kogukonnajuhti. Kogukonna all mõistetakse 6–15-liikmelisi väikegrupe, kes kogunevad kirikuruumide asemel erinevates kodudes, et pidada jumalateenistusi. Hetkel on koguduses 199 liiget ja keskmine vanus jääb alla 30.

3D koguduse pastor Jakob Rømmeli sõnul ei ole nende koguduse eesmärk erineda teistest kogudustest, samas on eristatav nende tugevalt kogukondlik juhtimine. Lõputöös on välja toodud ka suuremad erinevused traditsiooniliste ja uute koguduste vahel. Need aitavad paremini mõista mõlema koguduse valdkondade erinevusi üldises struktuuris, jutlustes, asukoha valikus, liikmete suhetes ja muusikalistes erinevustes.

Peamisteks põhjusteks, miks noored 3D kogudusse on otsustanud minna, on tingitud elukoha vahetusest ja eakaaslaste seltskonnast. Noored tundsid end sealses koguduses armastatuna ja nendega arvestati. Seda soodustas keskkond, kus saadi kokku väikeses grupis samaealiste noortega. Enamik intervjueritud noortest tõi välja, et sellest tunti eelmises koguduses puudust.

Analüüsid intervjuude põhjal arusaamu koguduste jutlustamise viisidest, selgus, et noored soovivad jutluste kohta oma arvamust avaldada, mida nad aga traditsioonilises koguduses teha ei saanud.

3D koguduse 16-st noorest 14 tõi

välja vähemalt ühe koguduse valdkonna, kus nemad kaasa teenivad. Koguduses proovitakse kaasata koheselt võimalikult palju inimesi teenimisse. See aitab kaasa kuuluvustundele, sest igal liikmel on võimalus end panustada. See on andnud neile tunde, et nad on selles koguduses olulised. Olen tihti näinud, et inimesed, kes on n-ö traditsioonilisse kogudusse äsja tulnud, peavad ootama, millal nad saavad kaasa teenida. Samuti veedetakse palju ühist aega kogudusest väljaspool, mis on loonud paljudele lähedasi suhteid terveks eluks.

Mida on traditsioonilistel kogudustel õppida 3D koguduselt

Kõik eelnevalt nimetatud tegevused aitavad kaasa koguduse noortevaldkonna edendamisele. Tööst võib järeldada, et traditsioonilistel kogudustel puuduvad nii mõnedki antud tegevused. Seda kinnitasid ka läbiviidud intervjuud, kus noored tõi välja, et igatsesid oma eelmises koguduses rohkem ülal mainitud tegevusi näha.

Seminari lõputöö põhjal on pakutud mõned olulised mõjutajad, mis noori 3D kogudusse ja ilmselt ka teistesse uutesse kogudustesse koondavad. Tööst selgus, et noortele on olulised eakaaslaste seltskond, väikesed grupid, kus saab oma arvamust avaldada, ühiselt veedetud aeg koguduseväliselt ja noorte teenimisse rakendamine. Nende tegevuste teadlikum ja suurem kasutamine aitaks ka traditsioonilistel kogudustel töötada noortega tulemusrikkamalt.

Intervjuude sisuanalüüsi tulemuste tabel

Kategooria nimetus	Sisu
1. Kogukonna vorm	<ul style="list-style-type: none"> - Avatud keskkond, isiklik, aus, hooliv lähenemine ja kõigile pööratakse tähelepanu. - Toimuvad tihti muutused, mis toovad värskust. - Kõik saavad kaasa rääkida, jagatakse enda lugusid. - Noortel on lihtsam suhestuda noore juhiga.
2. Õpetuse vorm	<ul style="list-style-type: none"> - Räägitakse elulistel teemadel. - Elav arutus jutluse teemal, mind ja minu arvamust võetakse kuulda. - Õpetus on hästi läbimõeldud, tugev, lühike ja lihtsasti mõistetav. - Olenemata erinevatest kogukondade asukohtadest on ühtne sõnum ja visioon.
3. Kaasateenimise võimalus	<ul style="list-style-type: none"> - Märatakse inimeste tugevusi ja pakutakse selle järgi valdkondi, kus kaasa teenida. - Teenimisvaldkondi on palju.
4. Suhted teiste liikmetega	<ul style="list-style-type: none"> - Inimesed on avatud suhete ja olemisega. Alati on keegi, kes ära kuulab. - Koguduseväliselt suheldakse väga palju. - Tekivad tugevad sõprussuhted.
5. Suhted koguduse juhtidega	<ul style="list-style-type: none"> - Austatakse juhte, nad on oma eludega eeskujuks.
6. Miks 3D kogudusse mindi?	<ul style="list-style-type: none"> - Elukoha muutusega otsiti uut kogudust ja sõbrad kutsusid seltskonda.
7. Puudused 3D koguduses	<ul style="list-style-type: none"> - Igatsus näha kõiki koguduseliikmeid tihedamini. - Õpetuslikult poolelt jääb küpsemale kristlasele väheseks. - Igatsus näha kõnelejat reaalselt samas ruumis. - Ülistus puudub enamikes kogukondades. - Jääb puudu erinevatest generatsioonidest. - Väljaspool kogukonda ei tunne teisi liikmeid isiklikult.
8. Informandi tulevik 3D koguduses	<ul style="list-style-type: none"> - Enamik näevad, et teenivad viie aasta pärast 3D koguduses.
9. Vana koguduse puudused	<ul style="list-style-type: none"> - Kaasateenimise võimalusi oli vähe. - Vanas koguduses puudus ühtsus ja kuuluvustunne. - Enamik liikmeid olid minust palju vanemad.

Täispikka versiooni „Mida on traditsioonilistel kogudustel õppida 3D koguduselt” saab lugeda KUSi kodulehelt (kus.kogudused.ee), valides „vilistlased”.

▲ 3D koguduse laev ei ole selles maailmas kodusadama kai äärde köidetud, vaid purjetab vabas vees. Noored ei ole ka kitsas kajutis, vaid jagavad oma tunnistusi ja laulavad oma laule laevatekil.

PP Festivali 2020 fookuses oli jüngerdamine

■ Tuuli Pesur, PP 2020 projektijuht

◀ Virumaa noorus tuli kokku Rakvere kaarhallis.
Foto: Mattias Preisfreund

Jumala erilist tegutsemist ja muudetud elusid täis noorte 42. Piiblipäevad, 25.–26. septembril toimunud festival, oli varasemate aastatega võrreldes mitmeti erinev. Kui seni korraldati neid Eestimaa erinevates linnades ühes suuremas hoones (kirikus, koolimajas, kultuurikeskuses), siis tänava pidamise seoses viiruseohuga korraldust suuresti muutama.

Kuna suveperioodil muutus olukord vahel iga päevaga, saime alles augusti lõpus teha lõplikud valikud. Olime tuumikmeeskonnaga pikalt palves, et võiks sündida Jumala tahe ja samas oleksid meie otsused vastutustundlikud ega paneks kuidagi kellegi tervist ohtu. Nii toimusid ühe suure PP asemel hoopis 3+1 väiksemat festivali – Tallinnas, Tartus, Rakveres ja stuudios. Kõikides asupaikades oli oma bänd, kes ülistust juhtis, oma meeskond, kes noorte ühistegvust suunas, ja päevajuhid. Enamik sessioone algasid Tallinna stuudiost ja kohtadel said noored neist läbi ekraanide osa.

Osavõtjaid oli üle kogu Eesti. Tänu Pildiradiole oli kolmes kogunemispunktis hea kvaliteediga heli ja videopilt. Veel paljudes paikades võisid soovijad videosilla kaudu kõigest osa saada. Reedeõhtust programmi vaadati ka mitmes koguduses noorteõhtu raames.

PP läbivaks teemaks oli sel aastal jüngerlus. Suures misjonikäsus on ülesanne – teha Jeesuse jüngriteks kõik rahvad. Kahel päeval oli võimalus kuulda mitmeid häid kõnelejaid, kes rääkisid, kuidas me Jeesuse eeskujul seda oma elus rakendama peaksime. Meego Rimmel alustas üleskutsega, mitte elada topeltelu, vaid elada kõigega, mis meis on, üksnes Jumalale.

Teise päeva hommikul toimus Simona Andrease ja Kuldar Kaljuste põnev piibliõpe.

Tartus oli festivali kohtumispäigaks Salemi kirik. Foto: Helen Hunt

◀ Tallinnas toimusid piiblipäevade üritused Toompea keskkuses. Foto: Kenneth Kadastik

► Rakveres juhtis ülistusmeeskonda Joonas Alvre.
Foto: Mattias Preisfreund

Osalejate ette tõsteti Piibli ilu, et kõigi südameis tekiks soov õppida ja uurida Jumala sõna kaudu Jumalat ja tema südant. Veel saime kuulda Ragne Kivimetsa, kes jagas praktilisi samme, kuidas teda jüngerdati ja tänu sellele on ta täna ülistusmisjonär.

Kaasakiskuvaks kujunes lugude sessioon, kus Lisete Lige, Sander Saard, Mart Oksa ning Herkis ja Maarja Roosimaa jagasid, mida on jüngerdamine nende elus tähendanud ning kuidas Jumal on alati midagi erilist ja head esile toonud.

Kõigis asupaikades oli ka grupiaeg, kus osalejad said oma mõtteid jagada, ja paneeldiskussioon, et noored kuuleksid vastuseid oma küsimustele. Festivali lõpetas Sven-Joonatan Siibak üleskutsega – elada reaalsusesse kahe päeva jooksul kuulnud. Praktilise võimalusena tõi ta välja alustava PP misjonikooli, mille eesmärgiks on varustada noori olema juhid ja jüngerdajad igapäevaselt just selles kohas, kus nad on.

Eriline on tõdeda, et isegi, kui meie ei näe, milline on Jumala konkreetne kava, saame teda usaldada ja teada, et lõpp-tulemus on õnnistus. Kuigi see aasta esitas piiblipäevadele uusi väljakutseid, said seal mitmete noorte elud Jumala poolt muudetud ja see andis festivalile minu jaoks erilise sära.

Täname meeskonnaga kõiki, kes PP meeskonna, osalejate ning nende päevade eest palvetasid ja toetasid finantsiliselt või muudel viisidel. Usume, et PP Festival võimestab ja julgustab Eestimaa kristlasnoori elama välja Jumala armastust ning järgima tema plaani. ■

► Tartu noored muusikud, eesotsas Raili Lilleoruga, andsid oma parima. Foto: Helen Hunt

▲ Sessioonide korralik salvestamine ja ülekanndmine nõudis meeskonna head koostööd. Foto: Karin-Liis Tambaum

► Tallinna PP ülistajate tiimi dirigeeris Christiana Lainde. Foto: Kenneth Kadastik

► „Heliseva õhtu” Rakke kirikus panid helisema Tatjana Lepnurm (harf) ja Oksana Sinkova (flööti). Foto: Rando Selbak

Professionaalsete muusikute kontserdid tulid koju kätte

■ Katrin Selbak, Rakke Kogudus

Kuidas avada koguduse ruume ja tegevust kogukonnale? Rakke Kogudus on selle küsimusega tegelenud alates mullu kevadel suurematesse ruumidesse kolimiseks.

Tänavu kevadel pakkus Pille Lille Muusikute Fond (PLMF) ootamatult koostööd, et Kultuurkapitali toetusel kogukonna rahvale kirikuklassika kontserte korraldada. 2012. aastast on nad sarnast koostööd teinud EELKga. Ettepanek kõlas nagu palvevastus.

JA KOOSTÖÖ ALGAS

„Rakke kogudus on PLMFi esimene kontserdiprojekti koostöö EKB Liidu kogudustes,” sõnas PLMFi projektijuht Heli-Liivia Komp. „Koguduse juht Tiina kirjutas minu koostöö pakkumisele vastuseks lühidalt ja konkreetselt – oleme avatud koostööks!”

PLMFi koostatud projektitaotlusele saime juunis Kultuurkapitalilt positiivse vastuse. Allkirjastasime e-kulka lepin-

gu ning leppisime kokku kahe kontserdi ajad ja muusikud. Pakiautomaadist saadud plakatid panime küladesse üles, olemata ise oma koostööpartnerit veel näinudki.

Heli-Liiviaga kohtusime 9. augustil esimesel kontserdil. „Koguduse inimesed olid siirad, nende heasüdamlikkus, rõõmsameelsus oli igal hetkel tunda,” kiitis ta. „Hetkega oli tunne, et elu on ehtne ja selles on nii palju headust – nad on võimelised oma headust teistele laiendama. Oli tunne, et viibin ammuste tuttavate seltskonnas. Kõik muud mured jäid selja taha ja päev oli päikest täis, hingele tehti justkui suur pai!”

TŠELLO JA AKORDION

Esimesel kontserdil esitasid Andreas Lend tšellol ja Allan Jakobi akordionil Elleri, Valgre, Piazzolla jt loomingut. „Kohalviibinute sõnul oli muusikute vahel suurepärase klapp,” kirjutas Väike-Maarja vallalehe toimetaja Kristel

Kitsing. „Valgre looming tšello ja akordioni kooskõlas tõi pea kolmekümne kuulaja seas kuuldavale tulise aplausi.”

VIIUL JA HARF

19. septembri kontserdil said üle kahekümne kuulaja osa Oksana Sinkova ja Tatjana Lepnurme flöödi- ja harfihelidest. Meile tuntumatest nimedest kõlas Bachi, Bartholdy, Schuberti ja Debussy looming. Unustamatu elamuse andis „Ave Maria” ja kontserdi lõpetas meeleolukas „Suur rongisõit”.

Mitme kuulaja sõnul on võrattu võimalus, kui professionaalne muusika tuleb nii väikeses kohas koju kätte. Põnevust lisasid Oksana selgitused kasutatavate pillide ja muusikapalade tausta kohta. Saime teada, kuidas harf on seotud vibu, kandle ja klaveriga ning mida ühist on flöödil ja paanikal.

Kuulajad kasutasid ka võimalust harfi lähemalt uurida ja koos pilti teha.

JA KOGUKOND TULIGI KOHALE

Mõlemal kontserdil olid mitmed meie koguduses esimest korda. Külalisi oli igas vanuses ja tuldi koos lastega. Suur tänu PLMFile ja Kultuurkapitali Lääne-Virumaa ekspertgrupile, kes need suurepärase kontserdid meile koju kätte toid.

Kui Jumal ja olukord lubavad, tulevad meie järgmised klassikakontserdid novembris ja detsembris ikka koostöös PLMFIGa, kes aitab tasuta projektide kirjutamisel ja aruande vormistamisel.

Kas tahaksid ka? Siis võta julgelt ühendust PLMFIGa, et üheskoos kogukonda teenida. ■

PLAKATID PANIME KÜLADESSE ÜLES, OLEMATA ISE OMA KOOSTÖÖPARTNERIT VEEL NÄINUDKI.

◄ „Sumedate kooskõlade” harmoonia sulandas muusikud ja publiku. Foto: Kristel Kitsing

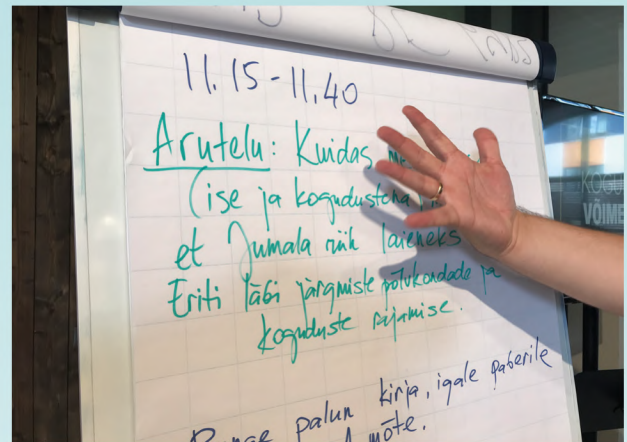
Õppepäevad võimestavad Liidu töötegijaid

Einike Pilli, KUSi rektor

▲ Liidu arendusjuht Sven-Joonatan Siibak joonistas tahvlile halastamatuid numbreid. Kõikidest Eesti 276 000st lapsest ja noorest on usuga kuidagi kokku puutunud 2200, neist u 1200 meie Liidu koguduste kaudu. Kui uskuda uuringuid, siis kõigest neist 2200st palvetab ja loeb Piiblit regulaarselt vaid 150. Mis me nende numbritega peale hakkame?

EKB Liidu pastorate ja juhatuselikemete sügised õppepäevad „Kogudusest võimestatud” toimusid 2.–3. oktoobril Tallinnas KesKus hoones, Koskla 18.

▲ Tarkus tuleb Jumala rahva seast esile, kui me üksteist kuulame. Seda me tegimegi. Mõtteid tuli rohkemgi kui viis.

▲ Kaks Tamme – president Erki Tamm ja asepresident Peeter Tamm juhtisid meid leiba murdes mõttele, et Jumal on ainus, kes suudab tükkidest teha tagasi terviku. Selle lootuse ja teadmisega lõpetasime seekordsed töötegijate päevad.

▲ Eestpalveõhtu vaimuliku mõtte jagas pastor Viljar Liht. Ta asetas kuulajad küsimuse ette, kas nad on eestpalvetajad või pigem tagarääkijad? Mis juhtuks, kui me teistest omavahel rääkimise asemel räägiksime teistest palves Jumalale?

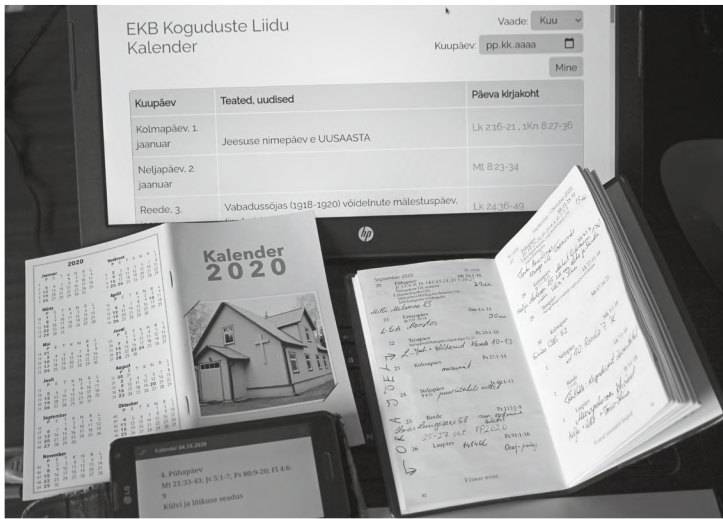
FFSTI EVANGELIUMI KRISTLASTE JA BAPTISTIDE KOGUDUSTE LIIT

KUS KÕRGE M USUTEADUSLIK SEMINAR

MISJONIKONVERENTS
**VAIMUSTATUD
JA LÄKITATUD**

31. OKTOOBRI TALLINNAS

KUS.KOGUDUSED.EE

EKB Liidu Kalender 2021

Adventajaks valmib EKB Liidu Kalender 2021.

Praktiline taskuraamat juhatab oma kasutajaid igal päeval ühiselt Piiblit lugema. Tähtsamatu raudvaraks on kirikuaasta ja riiklikud pühad ning osa meie rahvakalendrist; kokku on koondatud vendluse ühisürituste toimumisajad ja -kohad.

Lisades on koguduste andmed: pastorid/kontaktisikud, aadressid, sidekanalid, pühapäevaste jumalateenistuste ajad, pangakontaktid, aastapäevad ning palve- ja osadusvõrgustiku partnerkogudused. Sealt leiame ka Liidu tööharude ja koostööpartnerite esmase info.

Osa kalendri sisust – Liidu sündmused, koguduste aastapäevad ja igapäevased piiblitekstid – on loetavad ka aadressil: kalender.kogudused.ee. Päeva kirjakoht ja nädalateemad on Liidu kodulehel: kogudused.ee. Meie kalendri päevakirjakohad on leitavad ka Eesti Piibliselt poolt arendatud rakenduses kalender.net nii Android kui IOS'i keskkondadele.

Kalendrit saab ette tellida Liidu kantseleist: tel 670 0698, liit@kogudused.ee. Kalendri hind on 4 eurot.

◀ Et vendluse taskukalendri formaat on aastakümneid sama, on lihtne salvestada läbikäidud tee verstaiposte ja seada järgmisi sihte. „... ära unusta ainsatki tema heategu!” (Ps 103:2).

Teekäija jõuluajakiri 2020

Jõuluajakiri valmib 3. adventiks. Teekäija erinumbrisse on kogutud jõulujutt, -jutlus, -laul, -luulet, -retsepte, -tervitusi. Sõnumeid ja kogemusi jagavad jõulusid pühitsevad inimesed, kirjutatakse kirkastavatest heategemistest, lastest ja Jeesuse siia maailma sündimise tähendusest.

Kristlikku rõõmusõnumit kandev värvitrukis sobib jõululingiks nii vanale kui uuele sõbrale.

Jõulunumbri (**lisa**)tellimused palume vormistada 7. detsembriks pangaülekandega: Eesti EKB Koguduste Liit, EE732200001120064572 (selgitusse: oma nimi, aadress, jõulunumber, tellimuste arv).

Hinnad: üksiknumber 5 eurot, üle 10 lisatellimuse 4 eurot/tk. Tellimus jõustub peale ülekande laekumist.

Novellikogu „Varjatud varandusi”

■ Aare Tamm, pastor emeeritus Ridalast

Trükist on tulnud minu uus raamat „Varjatud varandusi”, mis on saadaval Logose ja Pauluse raamatupoodides, Oleviste raamatulehis, Ridala palvelas ja EKB Liidu keskuses. Kõite sissejuhatuses kirjutasin:

„Armas lugeja! Sinu käes on omapärane novellikogu, milleks on Piibli Uue Testamendi lugude ilukirjanduslik töötlus. Olen püüdnud teha neid lugusid mõistetavaks ka neile, kes pole Piibliga veel tuttavaks saanud. Iga uue novelli alguses on ka viide kirjakohtadele, kus sellest loost Piiblis juttu on.

Nendes lugudes on tunda kaugete aegade hõngu, sest lood on toimunud ligi 2000 aastat tagasi. Kuid samas on need sündmused igihaljad ja täis väärtuslikke õpetusteri.

Üldse on Piiblis palju imelisi lugusid, mis on väärt avastamist. Ehk aitavad ka need novellid tõsta huvi Piibli kui unikaalse teose vastu, mida on maailmas kõigist raamatutest kõige enam trükitud ja usun, et ka loetud. Peale selle, et Piibel on unikaalne raamat, on tegu Jumala sõnaga – see tõstab selle väärtust üle aegade kõige kõrgemale tasemele. Selles on Jumala juhatused tänaseks, homseks ja igavikuks. Juhatused on, aga valikud on jäetud meie endi teha.” ■

Elva koguduse uus karjane Margus Kask

■ Andres Saumets, Elva koguduse juhatuse esimees

Elva baptistkoguduses 4. oktoobril toimunud uue pastori Margus Kase ametisse seadmisega jõudis lõpule kaheksa kuud kestnud otsimise teekond. Veerand sajandit Elvas teeninud pastor Peeter Tamme ootavad nüüd uued väljakutsed. Meie koguduse juhatuse alustas uue juhi otsinguid juba varakevadel ja need päädisid 23. augusti valimistega.

Koguduse ja Jumala kutse võttis vastu senine Jõgeva koguduse vanem Margus Kask. Puurmani Mõisakooli direktorina oma igapäevast leiba teeninud Kask asub Elvas jumalariigi tööle täisajaga. Kogudus tunneb selgelt oma missiooni olla valguseks ja õnnistuseks ka kohalikule kogukonnale ning selle ülesande täitmine nõuab pühendumist. Kriisiaeg maailmas ei ole muserdanud kogudust, vaid hoopis lisanud teenimisindu ja usku, et Jumalal on kogudusega uue karjase juhtimisel oma head plaanid. Loodame, et uue vaimuliku eestvedamisel saab uut hoogu piibliõpe ja mitmekesisust muusikatöös.

Pidulikul jumalateenistusel jagasid vaimulikku sõnumit ja seadsid uue pastori ametisse Liidu president Erki Tamm ja seminari esimene rektor Peeter Roosimaa. Õnnistust paluti ka uue pastori abikaasale Tiinale ja nende lastele. Südamlikke tervitusi tõid Tartu Salemi pastor Urmas Roosimaa ja Viljar Roosimaa, kellest saab Margus Kase vaimuliku töö jätkaja Jõgeval. Uus pastor ordineeris kogudusele ka uue diakoni, kauaaegse noorte- ja ülistusjuhi Lauri Meri. Rõõmurikkale päevale lisasid pidulikkust perekond Saumetsade puhkpilliansambel ja ühine lauasaadus. ■

Laagri koguduses võttis teatepulga üle pastor Peeter Tamm

Laagri Kristlik Kogudus tähistas 27. septembril 10. sünnipäeva. Sel pidupäeval toimus koguduse elus teinegi märkiline sündmus – koguduse rajaja Tõnis Roosimaa andis teatepulga edasi järgmisele karjasele Peeter Tammele.

Tähtpäevale tuli külalisi mitmelt poolt. Kuulajate südameid ja kõrvu rõõmustas Saumetsade *Brass Band* Peeter Tamme eelmiselt vahipostilt Elva kogudusest, tervituse tõi Oleviste vanempastor Siim Teekel, Jumala sõna jagas ja seadis uue pastori ametisse president Erki Tamm. Ülistuses juhtis meid Jumala trooni ette koguduse ansambel Aili Roosimaa juhtimisel.

Laagri koguduse seemne külvas 28 aasta eest Oleviste kogudus, kelle juhtidel oli visioon jõuda evangeeliumiga Tallinna vanalinna kirikuvõlvide alt sinna, kus inimesed päriselt elavad. Nii alustati tegevust teiste linnaosade seas ka Pääskülas. Sealse osakonna täisealiseks saamisel rajas Tõnis Roosimaa Laagri koguduse.

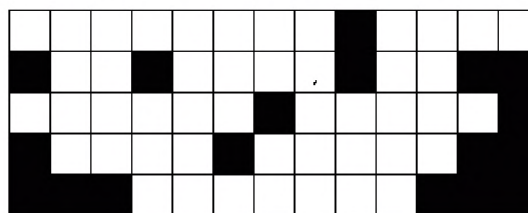
Koguduse lapsepõlve on kuulunud vahvaid, kogukonnani sirutuvaid ettevõtmisi, aga ka koduseid koosolemisi koguduserahvaga. Lahkelt on jagatud võimalusi isiksuslikuks ja vaimulikuks kasvamiseks. Igaüks on saanud panustada koguduse tegemistesse: tunnistuse, ülistuse, palve või jutlusega, kohvilauda kattes, lastetundi tehes, osadusgruppi võõrustades, rongijaamas piparkooke jagades või valla rõõmuks kõnniteedel lund lükates.

Laagri kogudusepere saatis Tõnise ja Aili teele tänusõnade ja palvete saatel ning võttis uue karjase põnevusega vastu. Mida Jumal tahab meie koguduses ja selle kaudu teha? Selleks soovime uuele pastorile ja tema perele selget visiooni, julget pealehakkamist ja Jumala juhtimist Püha Vaimu ülevoolavas läheduses. *Tähti Sinmaa*

Mis hoiab inimest elus?

Ruudustikus on vasakult paremale lugedes üks mõte Piiblist. Iga täht ruudustiku all on õiges tulbas, ent mitte õiges järjekorras. Kui paigutad tähed tagasi ruudustikku, saad piiblisalmi, mis vastab pealkirjas olevale küsimusele. Sõnavahesid tähistavad mustad ruudud. Kõik salmis olevad kirjavahemärgid on ruudustikus ette antud.

Eelmise Tähesaju „Mille jaoks pandi kirja Jumala sõna?“ lahendus on kirjas 1Jh 1:4: „Me kirjutame seda, et meie rõõm oleks täielik.“

U E
E L U M S S E U A
E A K S I S E K L A
T A R D S E E H O I T S
T O N O M A N I L K E B U

TULEVIK on juba alanud

- Einike Pilli, KUSi rektor
- Fotod: Kadi Tingas

Futuurumi osalejate viimane kodutöö oli seotud koguduse organisatsioonikultuuri analüüsi ja ühe parendava muutuse elluviimisega. Milliseid muudatusi noored ellu viisid?

Järgnevalt toon mõned näited tehtud muudatustest. Oli neid, kes aitasid oma kogudusekaaslastel ühiseid laule paremini laulma õppida. Ave Saarva Viljandi Baptistikogudusest kirjutas: „Ülistuslaule valisime ühislaulmisele nii, et võtsime ühe laulu pruunist laulust, ühe laulu, mis on natuke kogudusele tuttav, ja ühe laulu, mis on pigem uuem. Algul laulsime laulu läbi ja siis hakkasime õpetama. Laulsime aeglaselt tempos, et saada meloodiast aru, ja kui läks juba sujuvamalt, siis hakkasime ka laulu tempot natuke kiiremaks tõstma.”

3D kogukonnas otsiti muutusi palvekultuuris. Põhjused, miks muutust vaja on, kirjeldas Elerin Tammel järgmiselt: „Kui mõtlen oma koguduse kultuuri peale, siis märkan tihti kogukondades, et palveajad on üles ehitatud palvesoovide esitamisele ja siis nende eest palvetamisele. Selles pole midagi valet ja halba, aga vahel võime nii unustada, et Jumal

► Einike ja Meego on mentorluse ja meeskonna teemadel meeskondlikult õpetanud juba mitu aastat.

◄ Aruteludel on õppimises oluline osa.

ei võlgne meile midagi ja pole meie soovide täitja, vaid kõikvõimas Kuningas, maailma Looja.” Muudatus, mis ellu viidi, oli „proovida palves kõigepealt kuulata umbes viis minutit vaikuses, mida Jumal tahab öelda ja mida ta südamele paneb, palvesoove jagamata. Seejärel öelda palves välja kõik, mis südamele on tulnud. Selliselt palvetades on võimalus eriliselt praktiseerida näiteks prohvetlikku kõnelemist ja ka oma usku proovile panna.”

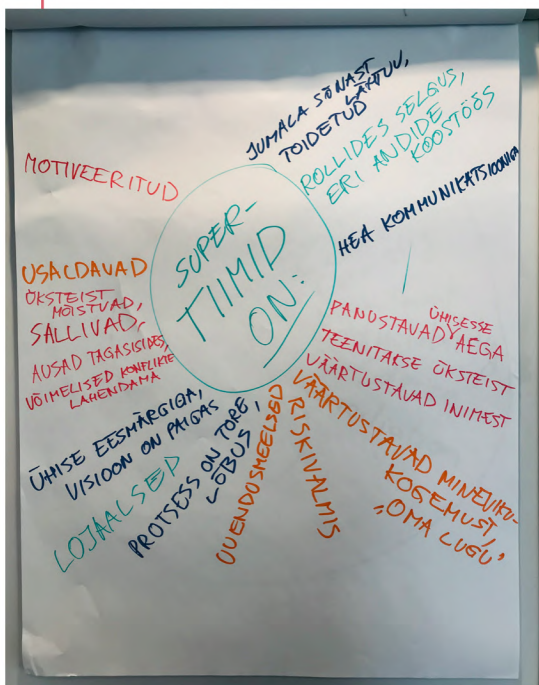
Samuel Axel Maikalu andis oma ülikoolilinna kogukonnagrupis edasi sõnumit: „Me ei saa üles ehitada oma usku vaimustuse peale.” Nad diskuteerisid selle üle, kuidas kõik vaimustuvad erinevates eluetappides erinevatest asjadest ning ükski vaimustus ei püsi igavesti.

Kristo Toots proovis kõnelejad mitmekesistamise muudatust Tallinna Tehnikaülikooli palvegrupis. Ta kirjutas: „Juhtimise desentraliseerimine on toonud kaasa vaheldust. Kristo-pärasele

sõna-seletusele ja juhtimisstiilile on lisandunud Katarina-, Viktori-, Toomase-, Naatani- ja Karina-pärasus. Igaüks on saanud koos veedetud aega rikastada oma leidudega Jumala sõnast, isiklike kogemuste ja temperamendiga. Paljud on jaganud ka tunnistusi oma elust, millest rääkimiseks muidu poleks olnud tunda õppinud – ajapiiratudest hoolimata.”

Millist muudatust tahaksid Sina oma koguduses näha ja mida oled selle toimumiseks valmis ette võtma?

Kätlin Tammiste, Mosaiik-kogudus
Kristlik noorte juhtide arenguprogramm Futuurum toob juba teist aastat järjest kokku mitmeid andekaid ja jumalakartlikke noori erinevatest Eesti kogudustest. EKB Liidu Kõrgema Usuteadusliku Seminari ja LNK koostöös loodud programm on suunatud 17–24-aastastele noortele eesmärgiga võimendada nende

▲ Osalejad mõtlesid oma parimatele meeskonnakogemustele ja püüdsid neid siis kirjeldada.

ande ja varustada neid praktiliste juhtimisalaste teadmiste ning oskustega. Aastane programm koosneb viiest kahepäevasest kohtumisest, mis sisaldavad nii õpetuslikku osa, praktilisi ülesandeid kui ka ülesehitavat osadusaega üksteise ja Jumalaga.

Tänavuse Futuurumi kolmas kohtumine toimus 10.–11. oktoobril Tartus ja keskendus meeskonna, mentorluse ja motivatsiooni teemadele. Esimesel päeval oli noortel võimalus 3D koguduse pastori Meego Rembali ja Seminari rektori Einike Pilli eestvedamisel tutvuda grupicoachingu praktikaga ja saada häid nõuandeid, kuidas individuaalseid mentorvestlusi läbi viia. Üheskoos käsitleti ka meeskonnatöö teemat – analüüsiti erinevaid aspekte, mis iseloomustavad üht suurepärasest meeskonda, ja jagati omavahel häid tiimitöö kogemusi. Ühine arvamus, et igas kihvtis meeskonnas peab olema ka piisavalt lõbusaid hetki, leidis koheselt tõestust ka Futuurumi grupis, sest päeva teises pooles toimunud meeskonna varjukülgede teemaline *improteater* pakkus rohkelt naeru ja äratundmisrõõmu kõigile osapooltele. Esimese päeva võttis kokku ülistus- ja tunnistusteõhtu, kus noored said üheskoos Jumalat kiita, jagada võimsaid lugusid tema juhtimisest ja üksteise eest palvetada.

Kohtumise teisel päeval olid fookuses meeskonna motiveerimine ja tiimitöö raskemad aspektid – konfliktid ning keerulised vestlused. Esimeses sessioonis jagas 3D koguduse liige Mathias Möttus enda meeskonnatöö kogemusi ja julgustas noori nägema teistes tiimiliikmetes eelkõige nende südant ja vähem oskusi ning teadmisi. Futuurumi viimastes sessioonides võeti luubi alla rasked vestlused, millega iga juht peab varem või hiljem kokku puutuma. Esmalt uuriti Misjonikeskuse koordinaatori Helina Voogne eestvedamisel erinevaid keerulisi olukordi Piiblist ja seejärel andsid LNK juhataja Sven-Joonatan Siibak ja Einike Pilli näitliku konflikti kaudu noortele väga hea ülevaate punktidest, mida keerulisi vestlusi pidades vältida ja millele tähelepanu pöörata. Kaks sisutihedat, kuid samas meeleolukat õppepäeva andsid noortele juhtidele palju mõtteainet ja samas ka praktilisi oskusi, mida koheselt oma meeskondades rakendada. ■

Antsla ja Mooste koguduste palvepartnerlus

■ Peeter Lemats, Antsla koguduse pastor

EKB Liidu koguduste 2020. aasta palvepartnerite üks loos langes Antslale ja Mooste. Mooste külastuse (vanavanemate päeval, 13.09.2020) järel küsitlesin Antsla Mariat, Signet, Einikest, Pilet, Luulet, Meritit ja Peetrit. Sealt mahtusid Teekäijasse järgnevad mõtted ja korduvalt kõlanud piiblisalmid; oma reispilidid lükkisin kokku.

Kui oluline on palvepartnerlus Liidus?

Aktiivne eestpalve on tähtis nii isikulisel tasandil kui koguduste vahel – see toob ühtsust Vaimus.

„Sest kus kaks või kolm on minu nimel koos, seal olen mina nende keskel” (Mt 18:20).

Palvekoostöö inspireerib ja julgustab. Nii sünnivad uued ideed, mida katab palvetugi. Väga oluline on olla palvesse kaasatud ja kaasata teisi. Ei jääda ükski oma murede ja vajadustega ning muidugi saab jagada rõõmu ja tänu.

Kui on rohkem palvetajaid, on suurem ka jumalik jõud ja vägi. „Nii peeti siis Peetrust vangis, aga kogudus palvetas lakkamatult Jumala poole tema pärast” (Ap 12:5). Jumal saatis inglil ja vabastas Peetruse.

Ühistöö on olnud suureks eeskujuks meie koguduse sõpradele, kes on märkinud, et nii peabki käima üksteise vajaduste reaalne lahendamine.

Milline on sinu kogemus palvepartnerlusest ja Mooste külastusest?

Oleme palvetanud ühiste vajaduste pärast pühapäevastel jumalateenistus-

tel, palvegruppides ja kodupalvetes. Et COVID-19 tõttu ei saanud kevadel külastada Moostet 90. aastapäeval, toimus oodatud kohtumine sügisel.

Kaunis kodutunne, lihtne ja kaasa haarav. Tajusin Jumala kohalolu läbi sõnumite ja laulude. Südantsoojendav oli saada osa võõrustajate laulukoori muusikast. Selles osaduses kirkastus palvetootus: „Paluge, ja teile antakse, otsige, ja te leiate, koputage, ja teile avatakse, sest iga paluja saab ja otsija leiab ja igale koputajale avatakse!” (Mt 7:7j).

Väljasõitudel tulevad kuidagi erilisel esile inimeste varjatud anded ja mitmed sügavamad mõtted. Meie reis oli ka misjonimeelne, kaasa sai kutsuda oma sõpru, tuttavaid. Toetust saabus meie ehitustöödeks.

Mida põnevat nägite Mooste mõisa ekskursioonil?

Eestimaal on võrratult ilusaid paiku oma kultuuri ja ajaloo pärandiga ning restaureeritud Mooste mõisakompleksi jutustas sellest. Vald on kogukonna vaatamisväärsusse investeerinud ja muutnud selle imekauniks. Oleme südamest tänulikud ajalugu tutvustanud giidile ja meie bussijuhtidele.

See oli tõeliselt tore elamus ja me lausa soovitame külastada Mooste kogudust ja kogukonda.

Tore ekskursioon pärast nii toredat hommikust jumalateenistust: „Otsige esmalt Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi!” (Mt 6:33). ■

Inimese peamine kohustus

Lisaks sellele, et Koguja oli tark, õpetas ta ka rahvale tarkust, kaalus, uuris ja kujundas palju õpetussõnu. Koguja püüdis leida sobivaid sõnu ja siiralt kirjapandud tõesõnu.

Tarkade sõnad on otsekui astlad ja nende kogumik sissetaotud naelte sarnane.

Need on antud ühe ja sama Karjase poolt.

Ja peale selle: „Mu poeg, võta kuulda manitsust!

Suurel raamatute tegemisel pole lõppu ja suur agarus väsitab ihu.”

Lõppsõna kõigest, mida on kuulnud: „Karda Jumalat ja pea tema käske, sest see on iga inimese kohus!

Sest Jumal viib kõik teod kohtusse, mis on iga salajase asja üle, olgu see hea või kuri.”

Koguja raamat 12:9–14